

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

A7-0051/2014

27.1.2014

MIETINTÖ

perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa (2012)
(2013/2078(INI))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Louis Michel

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
TYÖLLISYYDEN JA SOSIAALIASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO	37
NAISTEN OIKEUKSIEN JA SUKUPUOLTEN TASA-ARVON VALIOKUNNAN LAUSUNTO	43
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	48

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa (2012) (2013/2078(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen johdanto-osan ja erityisesti sen 2 ja 4–7 kappaleen,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan, 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan, 6 artiklan ja 7 artiklan ja sekä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) perusoikeuksien kunnioittamista, edistämistä ja suojaamista Euroopan unionissa koskevat artiklat,
- ottaa huomioon 7. joulukuuta 2000 allekirjoitetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan, josta annettiin juhlallinen julistus 12. joulukuuta 2007 Strasbourgissa ja joka tuli voimaan yhdessä Lissabonin sopimuksen kanssa joulukuussa 2009,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (ECHR), Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön sekä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen, ministerikomitean, ihmisoikeusvaltuutetun sekä Venetsian komission yleissopimukset, suositukset, päätöslauselmat ja mietinnöt,
- ottaa huomioon Euroopan sosiaalisen peruskirjan, sellaisena kuin se on vuonna 1996 tarkistettuna, sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitean oikeuskäytännön,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimukset ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi,
- ottaa huomioon vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen, jonka sopimuspuolia ovat EU ja lähes kaikki sen jäsenvaltiot,
- ottaa huomioon äärimmäistä köyhyyttä ja ihmisoikeuksia koskevat pääperiaatteet, jotka YK:n ihmisoikeusneuvosto hyväksyi 27. lokakuuta 2012 (A/HRC/21/39),
- ottaa huomioon komission tiedonannot ”Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklasta – Unionin perusarvojen kunnioittaminen ja edistäminen” (COM(2003)0606), ”Euroopan unionin strategiasta perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön” (COM(2010)0573) ja ”Toimintaohjeista perusoikeuksien huomioimiseksi komission vaikutustenarvioinneissa” (SEC(2011)0567),
- ottaa huomioon 23. toukokuuta 2011 hyväksytyt neuvoston päätelmät neuvoston toimista ja aloitteista Euroopan unionin perusoikeuskirjan panemiseksi täytäntöön sekä

neuvoston suuntaviivat menettelyvaiheista perusoikeuksien mukaisuuden tarkistamiseksi neuvoston valmisteluelimissä¹,

- ottaa huomioon EU:n perusoikeuskirjan soveltamisesta laaditun komission kertomuksen vuodelta 2013 (COM(2013)0271) sekä sen liitteenä olevat työasiakirjat,
- ottaa huomioon komission katsauksen Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2013 aiheesta ”EU:n kansalaiset: sinun oikeutesi, sinun tulevaisuutesi” (COM(2013)0269),
- ottaa huomioon asiakirjan ”Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten”²,
- ottaa huomioon komission tiedonannon ”EU:n puitekehys vuoteen 2020 ulottuville romanien kansallisille integrointistrategioille” (COM(2011)0173) ja 24. kesäkuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomion komission tiedonannon ”Eteneminen romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden täytäntöönpanossa” (COM(2013)0454) ja ehdotuksen neuvoston suositukseksi romanien integraatiota jäsenvaltioissa edistävästä tuloksellisista toimenpiteistä (COM(2013)0460),
- ottaa huomioon rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS³,
- ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29. kesäkuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/43/EY⁴, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27. marraskuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY⁵ sekä ehdotuksen neuvoston direktiiviksi uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (COM(2008)0426),
- ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24. lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY⁶,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30. toukokuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001⁷,

---

¹Neuvoston asiakirja 10140/11, 18. toukokuuta 2011.

² EUVL C 115, 4.5.2010.

³ EUVL L 328, 6.12.2008, s. 55.

⁴ EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

⁵ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 26.

⁶ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁷ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen päätökset ja oikeuskäytännön sekä jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuinten oikeuskäytännön, joissa perusoikeuskirjaa pidetään yhtenä viitteenä kansallisen lain tulkinnassa,
- ottaa huomioon José Manuel Barroson puheen unionin tilasta Euroopan parlamentissa 11. syyskuuta 2013 ja Viviane Redingin puheen Euroopan unionista ja oikeusvaltiosta 4. syyskuuta 2013 Center for European Policy Studies -tutkimuskeskuksessa (CEPS) Brysselissä,
- ottaa huomioon Saksan, Tanskan, Suomen ja Alankomaiden ulkoasiainministerien komission puheenjohtajalle José Manuel Barrosolle osoitetun 6. maaliskuuta 2013 päivätyn kirjeen, jossa kehoitetaan luomaan järjestelmä perusarvojen noudattamisen edistämiseksi jäsenvaltioissa,
- ottaa huomioon perusoikeuksista ja oikeusvaltioperiaatteesta sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltamista koskevasta komission vuoden 2012 kertomuksesta vuodelta 6. ja 7. kesäkuuta 2013 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon neuvoston puheenjohtajana toimineen Irlannin 9. ja 10. toukokuuta 2013 järjestämässä konferenssissa ”Tasa-arvoisten kansalaisten Eurooppa: tasa-arvo, perusoikeudet ja oikeusvaltio” hyväksytyt päätelmät,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston 7. kesäkuuta 2013 järjestämän neljännen vuosittaisen symposiumin ”Oikeusvaltion edistäminen Euroopan unionissa”,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston arvioinnista 13. syyskuuta 2013 annetut neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston toiminnan, vuosikertomukset, tutkimukset ja mielipiteet ja erityisesti vuosikertomuksen perusoikeuksien tilanteesta EU:ssa vuonna 2012,
- ottaa huomioon perusoikeusviraston, Yhdistyneiden kansakuntien kehitysohjelman (UNDP), Maailmanpankin ja komission toukokuussa 2012 julkaiseman romanien tilannetta yhdessätoista EU:n jäsenvaltiossa käsittelevän yhteisraportin ”The situation of Roma in 11 EU Member States – Survey results at a glance”,
- ottaa huomioon huhtikuussa 2013 julkaistun EU:n ulkorajojen hallintaa ja sen vaikutusta maahanmuuttajien ihmisoikeuksiin käsittelevän YK:n erityisraportin raportin ”Management of the external borders of the European Union and its impact on the human rights of migrants”,
- ottaa huomioon kansalaisjärjestöjen raportit ja selvitykset ihmisoikeuksista sekä kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan aiheesta teettämät tutkimukset ja erityisesti perusoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatteen suhdetta käsittelevän tutkimuksen ”The triangular relationship between fundamental rights, democracy and the Rule of Law in the EU – towards an EU Copenhagen mechanism”,

- ottaa huomioon päätöslauselmansa perus- ja ihmisoikeuksista, erityisesti perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa (2009) ja tehokkaasta täytäntöönpanosta Lissabonin sopimuksen jälkeen 15. joulukuuta 2010 antamansa päätöslauselman¹ sekä perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa (2010–2011) 12. joulukuuta 2012 antamansa päätöslauselman²,
- ottaa huomioon EU:ssa ja varsinkin Italiassa tapahtuvasta sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden perusoikeuksien rikkomisesta (perusoikeuskirjan 11 artiklan 2 kohta) 22. huhtikuuta 2004 antamansa päätöslauselman³,
- ottaa huomioon vähemmistöjen suojelusta ja syrjinnän vastaisista politiikoista laajentuneessa Euroopan unionissa 8. kesäkuuta 2005 antamansa päätöslauselman⁴,
- ottaa huomioon etnisyyteen perustuvasta romanien väestönlaskennasta Italiassa 10. heinäkuuta 2008 antamansa päätöslauselman⁵,
- ottaa huomioon Liettuan laista alaikäisten suojelemisesta julkisen tiedottamisen haittavaikutuksilta 17. syyskuuta 2009 antamansa päätöslauselman⁶,
- ottaa huomioon romanien tilanteesta ja vapaasta liikkuvuudesta Euroopan unionissa 9. syyskuuta 2010 antamansa päätöslauselman⁷,
- ottaa huomioon ilmaisunvapauden loukkaamisesta ja seksuaalisen suuntautumisen perusteella tapahtuvasta syrjinnästä Liettuassa 19. tammikuuta 2011 antamansa päätöslauselman⁸,
- ottaa huomioon romaniväestön osallistamista koskevasta EU:n strategiasta 9. maaliskuuta 2011 antamansa päätöslauselman⁹,
- ottaa huomioon Unkarin tiedotusvälineitä koskevasta lainsäädännöstä 10. maaliskuuta 2011 antamansa päätöslauselman¹⁰,
- ottaa huomioon 21. toukokuuta 2013 antamansa päätöslauselman ”EU:n perusoikeuskirja: tiedotusvälineiden vapauden yleiset edellytykset EU:ssa”¹¹,

---

¹ EUVL C 169 E, 15.6.2012, s. 49.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0500.

³ EUVL C 104 E, 30.4.2004, s. 1026.

⁴ EUVL C 124 E, 25.5.2006, s. 405.

⁵ EUVL C 294 E, 3.12.2009, s. 54.

⁶ EUVL C 224 E, 19.8.2010, s. 18.

⁷ EUVL C 308 E, 20.10.2011, s. 73.

⁸ EUVL C 136 E, 11.5.2012, s. 50.

⁹ EUVL C 199 E, 7.7.2012, s. 112.

¹⁰ EUVL C 199 E, 7.7.2012, s. 154.

¹¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0203.

- ottaa huomioon homofobian torjunnasta Euroopassa 24. toukokuuta 2012 antamansa päätöslauselman¹ ,
- ottaa huomioon rasismien, muukalaisvihan ja viharikosten torjunnan tehostamisesta 14. maaliskuuta 2013 antamansa päätöslauselman² ,
- ottaa huomioon EU:n toimista korruption torjumiseksi 15. syyskuuta 2011 antamansa päätöslauselman³ ,
- ottaa huomioon 23. lokakuuta 2013 antamansa päätöslauselman ”Järjestäytyneet rikollisuus, korruptio ja rahanpesu: suositukset toteutettaviksi toimenpiteiksi ja aloitteiksi” (lopullinen mietintö)⁴ ,
- ottaa huomioon 3. heinäkuuta 2013 antamansa päätöslauselman ”Perusoikeustilanne: standardit ja käytännöt Unkarissa” (16. helmikuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman mukaisesti)⁵ ,
- ottaa huomioon 11. syyskuuta 2012 antamansa päätöslauselman ”Euroopan maiden alueen epäilty käyttö CIA:n vankikuljetuksiin ja laittomaan vankien säilyttämiseen: väliaikaisen valiokunnan seurantakertomus”⁶ sekä sen seurannasta 10. lokakuuta 2013 annetun päätöslauselman⁷,
- ottaa huomioon uhanalaisista eurooppalaisista kielistä ja kielellisestä monimuotoisuudesta Euroopan unionissa 11. syyskuuta 2013 annetun päätöslauselman⁸,
- ottaa huomioon vuonna 1979 hyväksytyin kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan YK:n yleissopimuksen,
- ottaa huomioon neuvoston maaliskuussa 2011 hyväksymän eurooppalaisen tasa-arvosopimuksen (2011–2020),
- ottaa huomioon 21. syyskuuta 2010 annetun komission tiedonannon "Naisten ja miesten tasa-arvostrategia vuosiksi 2010–2015" (COM(2010)0491),
- ottaa huomioon 7. huhtikuuta 2011 tehdyn neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta,
- ottaa huomioon 5. huhtikuuta 2011 antamansa päätöslauselman naisiin kohdistuvan väkivallan torjumista koskevan EU:n politiikan painopistealueista ja yleispiirteistä⁹ sekä 6. helmikuuta 2013 antamansa päätöslauselman ”Naisten asemaa käsittelevän YK:n

¹ EUVL C 264 E, 13.9.2013, s. 54.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0090.

³ EUVL C 51 E, 22.2.2013, s. 121.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0444.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0315.

⁶ EUVL C 353 E, 3.12.13, s. 1.

⁷ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0418.

⁸ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0350.

⁹ EUVL C 296 E, 2.10.2012, s. 26.

toimikunnan 57. istunto: kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan lopettaminen ja ehkäiseminen”¹ ,

- ottaa huomioon suosituksista komissiolle sen periaatteen soveltamisesta, jonka mukaan miehille ja naisille maksetaan samasta tai samanarvoisesta työstä sama palkka, 24. toukokuuta 2012 antamansa päätöslauselman² ,
  - ottaa huomioon työasiakirjat I ja II perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa vuonna 2012 (esittelijä Louis Michel),
  - ottaa huomioon 5. marraskuuta 2013 pidetyn kansalaisvapauksien, oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kuulemistilaisuuden ”Perusoikeuksien tilanne Euroopan unionissa: Miten vahvistaa perusoikeuksia demokratiaa ja oikeusvaltion periaatteita EU:ssa”,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
  - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön sekä työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan, naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan ja vetoamusvaliokunnan lausunnot (A7-0051/2014),
- A. ottaa huomioon, että Euroopan integraatio on poliittinen hanke, joka sai alkunsa toisen maailmansodan raunioista ja totalitaaristen hallintojen harjoittamista vainoista ja sortotoimista ja jonka tavoitteena on liittää Euroopan valtiot lujasti demokratiaan ja oikeusvaltioon ja pyrkiä näin kunnioittamaan, suojelemaan ja edistämään ihmisoikeuksia, perusoikeuksia ja tasa-arvoa, suojelemaan vähemmistöjä ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja muiden ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevien sopimusten nojalla ja välttämään kaikenlaisten autoritääristen hallintojen paluu;
- B. toteaa, että yksilön on oltava Euroopan hankkeen keskiössä, olipa hän maan kansalainen tai maassa asuva ulkomaalainen, ja perusoikeuksilla taataan, että yksilöä suojellaan viranomaisten mahdollisesti harjoittamilta häirinnältä, väärinkäytöksiltä ja väkivallalta kaikilla tasoilla siten, että ihmisten yksityiselämää sekä heidän vapauksiaan ja oikeuksiaan kunnioitetaan; ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien, perusvapauksien, demokratian sekä arvojen ja periaatteiden kunnioittamisen ja edistämisen sellaisina kuin niistä on määrätty unionin peruskirjoissa ja ihmisoikeuksiin liittyvissä kansainvälisissä välineissä (ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, Euroopan ihmisoikeussopimus, KP-yleissopimus, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus jne.) on oltava Euroopan yhdentymisen keskiössä;
- C. ottaa huomioon, että Euroopan unioni on laatinut perussäännösten, jolla pyritään varmistamaan perusoikeuksien kunnioittaminen, suojelu ja edistäminen muun muassa laatimalla ”Kööpenhaminan kriteerit”, lisäämällä SEU:hun 2, 6 ja 7 artikla ja perusoikeuskirjan, pakollisen Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittymisen sekä jäsenvaltioiden kansallisissa oikeusjärjestyksissä olevien vastaavien säännösten avulla;

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0045.

² EUVL C 264 E, 13.9.2013, s. 75.

- D. toteaa, että Lissabonin sopimuksen voimaantulosta alkaen perusoikeuskirja on muuttanut arvoja ja periaatteita konkreettisiksi ja täytäntöönpanokelpoisiksi oikeuksiksi, ja korostaa, että perusoikeuskirja on asiakirja, joka sitoo unionin toimielimiä, elimiä ja virastoja sekä jäsenvaltioita unionin lainsäädännön täytäntöönpanossa, koska se on nykyään samanarvoinen kuin Lissabonin sopimus;
- E. katsoo, että on luotava aito perusoikeuskulttuuri, jota on edistettävä ja lujitettava unionin toimielimissä ja jäsenvaltioissa erityisesti, kun kyseessä on unionin lainsäädännön soveltaminen ja täytäntöönpano, sekä unionin sisällä että suhteissa kolmansiiin maihin; katsoo, että näiden arvojen ja periaatteiden täytäntöönpanon on perustuttava myös perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien kunnioittamisen tehokkaaseen seurantaan esimerkiksi lainsäädäntöehdotuksia laadittaessa; katsoo, että muita näkökulmia ei voida asettaa etusijalle kyseisten perusoikeuksien kunnioittamiseen ja takaamiseen nähden, sillä muutoin on vaarana, että horjutetaan unionin roolia ja julkisuuskuvaa ihmisoikeuksien alalla, erityisesti sen suhteissa kolmansiiin maihin;
- F. ottaa huomioon, että unioni toimii sen olettamuksen ja keskinäisen luottamuksen perusteella, että unionin jäsenvaltiot kunnioittavat demokratiaa, oikeusvaltion periaatetta ja perusoikeuksia, sellaisina kuin ne esitetään Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, erityisesti vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen kehittämisessä sekä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toiminnassa;
- G. ottaa huomioon, että vastavuoroisen tunnustamisen periaate johtaa tilanteeseen, jossa henkilöitä voidaan siirtää oikeudenkäyttöalueelta toiselle ilman että asiaa koskevia päätöksiä tarkastellaan ihmisoikeuksien kannalta;
- H. ottaa huomioon, että Euroopan unionin tuomioistuin painotti yhdistetyissä asioissa C-411/10 ja C-493/10 että perusoikeuksien noudattamista koskevaa olettamaa on pidettävä kumottavissa olevana ja että tämän vuoksi tuomareiden on tarkistettava, onko uskottavia perusteita uskoa, että toisten jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmässä on systeemisiä puutteita;
- I. toteaa, että tästä syystä on varmistettava, että kansallisilla viranomaisilla on käytössään riittävästi todisteita, joiden avulla ne voivat tehdä valistuneita päätöksiä siitä, onko toisen jäsenvaltion oikeusjärjestelmässä systeemisiä puutteita;
- J. ottaa huomioon, että korruptiosta seuraa yhteiskunnallista vahinkoa ja perusoikeuksia koskevia rikkomuksia, sillä järjestäytyneet rikollisryhmät käyttävät sitä usein muiden vakavien rikosten tekemiseen, kuten ihmiskauppaan; toteaa, että tehokas, riippumaton ja puolueeton oikeusjärjestelmä on oikeusvaltion keskeinen edellytys, ja sen avulla varmistetaan kansalaisten perusoikeuksien ja kansalaisvapauksien suojaaminen Euroopassa;
- K. korostaa, että unionissa on meneillään talous- ja rahoituskriisi sekä demokratian ja perustuslain kriisi, mistä osoituksena ovat eräiden jäsenvaltioiden viimeaikaiset tapahtumat; toteaa, että nämä jännitteet ovat paljastaneet kriisin torjumiseksi tarvittavien välineiden puutteen samoin kuin voimassa olevien perussopimusten mukaisten seuranta-, arviointi- ja rangaistusmekanismien soveltamiseen liittyvät vaikeudet, jotka koskevat erityisesti SEU:n 2 ja 7 artiklan mukaisten vaatimusten täytäntöönpanoa;

- L. panee merkille, että Euroopan parlamentti on kehottanut useaan otteeseen vahvistamaan mekanismeja, joilla voidaan varmistaa SEU:n 2 artiklan mukaisten unionin arvojen kunnioittaminen, suojeleminen ja edistäminen ja reagoida unionin ja jäsenvaltioiden kriisitilanteisiin, ja korostaa, että ”uuden mekanismin” luomisesta käydään parhaillaan keskustelua, johon komissio, neuvosto ja jäsenvaltiot ovat tulleet mukaan parlamentin ja kansalaisjärjestöjen kanssa;
- M. toteaa, että perusoikeusvirasto painotti vuosikertomuksensa 2012 unionin perusoikeuksien vaalimista kriisiaikoina koskevassa Focus-osiossa ”The European Union as a Community of values: safeguarding fundamental rights in times of crisis”, että 2 artiklan arvojen ja siitä johtuvien oikeudellisten velvoitteiden yhteinen ymmärtäminen on pyrkimys, joka edellyttää säännöllisen vuoropuhelun käynnistämistä unionissa;
- N. ottaa huomioon, että komissio on ilmoittanut haluavansa vahvistaa oikeusvaltioperiaatetta unionissa ja se voisi ehdottaa virallisten huomautusten käyttämistä voimassa olevan SEU:n 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti; panee merkille, että komissio on myös esittänyt, että perussopimuksia olisi muutettava ja ilmoittanut voivansa ehdottaa muutoksia ennen vuoden 2013 loppua tai vuoden 2014 alussa, jotta voidaan järjestää keskustelu vaalien aikana (muun muassa 7 artiklasta) ja pyrkiä saavuttamaan yksimielisyys näistä ehdotuksista, joiden tavoitteena olisi varmistaa, että ihmisoikeuksia koskeva unionin politiikka perustuisi unionissa selkeisiin sääntöihin ja mekanismeihin, indikaattoreihin sekä puolueettomiin tietoihin ja todisteisiin, jotka olisivat avoimia, oikeudenmukaisia ja ennakoitavia ja joiden avulla voitaisiin suojella tehokkaasti yksilön oikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltiota;
- O. katsoo, että tällaisen päätöksen avulla voitaisiin nopeasti taata, että SEU:n 2, 6 ja 7 artiklaa sovelletaan asianmukaisesti ja varmistaa myös, että kaikki päätökset perustuvat objektiivisiin perusteisiin ja arviointeihin, jotta voitaisiin näin päästä eroon kritiikistä, joka kohdistuu puutteellisiin indikaattoreihin ja arviointiperusteisiin, kaksinaismoralismiin ja poliittiseen puolueellisuuteen;
- P. panee merkille, että unionissa ja jäsenvaltioissa tapahtuu yhä useita perusoikeuksien loukkauksia, mikä käy ilmi esimerkiksi komission (vuosi- ja erityisraporteista), perusoikeusviraston, neuvoston (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen vuosikertomukset ja päätökset, Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun asiakirjat ja raportit ja Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen asiakirjat), YK:n (muun muassa YK:n ihmisoikeusneuvoston, YK:n ihmisoikeusvaltuutetun ja erityisraporttien asiakirjat ja raportit), kansalaisjärjestöjen (muun muassa Human Rights Watch, Amnesty International, Open Society Institute, ILGA-Europe, ECRE, Reporters without Borders ja Freedom House) laatimista asiakirjoista; korostaa, että komission, neuvoston ja jäsenvaltioiden olisi reagoitava näihin loukkauksiin asianmukaisella tavalla, sillä ne ovat vakavia ja toistuvia;
- Q. ottaa huomioon, että nämä tahot ovat ilmoittaneet ja tuoneet julki huolenaiheensa, jotka liittyvät erityisesti romanien, maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden, vähemmistöjen ja transihmisten, tiedotusvälineiden ja toimittajien tilanteeseen, turvallisuusjoukkojen, poliisin ja salaisten palvelujen toimintaan, tutkimuksiin, joiden

nojalla voidaan saattaa oikeuteen ja rangaista ihmisoikeusloukkauksista, valtioiden osallistumisesta kidutus- ja pahoinpitelytapauksiin ja huonoon kohteluun kolmansissa maissa ja näitä tapauksia koskevien todisteiden käyttöön, vankilaoiloihin sekä pahoinpitelytapauksiin;

- R. ottaa huomioon, että SEU:n johdanto-osassa, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8, 9, 10, 19 ja 21 artiklassa sekä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tunnustetaan sosiaalisten perusoikeuksien merkitys kirjaamalla ne yhteisön oikeuden yleisiksi periaatteiksi ja näin on tehty selväksi, että unionin on taattava perusvapaudet ja -oikeudet, kuten järjestäytymisoikeudet, lakko-oikeudet sekä yhdistymis- ja kokoontumisoikeudet sellaisina kuin ne ovat määriteltyinä Euroopan sosiaalisessa peruskirjassa, ja korostaa, että SEUT:n 151 artiklaan sisältyy suora viittaus sosiaalisiin perusoikeuksiin sellaisina kuin ne ovat vahvistettuina Euroopan sosiaalisessa peruskirjassa;
- S. ottaa huomioon, että perusoikeuskirjan 2 ja 3 artiklassa tunnustetaan oikeus elämään ja oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen;
- T. ottaa huomioon, että unionissa on noin 100 miljoonaa lasta ja noin 80 miljoonaa vammaista henkilöä; panee merkille, että vammaisilta henkilöiltä ja erityisesti lapsilta puuttuu edelleen usein koulunkäyntiin tarvittava apu ja tuki, heillä on vaikeuksia rakennuksiin pääsyssä tai palveluiden saamisessa sekä ongelmia kuulluksi tulemisessa ja osallistumisessa omaan elämäänsä vaikuttavaan päätöksentekoon; toteaa, että unioni on sopimuspuolena YK:n yleissopimuksessa vammaisten henkilöiden oikeuksista, jonka johdosta sillä on velvollisuus edistää, suojella ja kunnioittaa yleissopimuksessa vahvistettuna vammaisten henkilöiden oikeuksia, hyväksyä yleissopimuksen täytäntöönpanoon tähtäävä strategia ja varmistaa, että sovellettavat toimintatavat sekä nykyinen ja tuleva primääri- ja sekundäärilainsäädäntö ovat yleissopimuksen määräysten mukaisia;
- U. korostaa, että sukupuoleen perustuva väkivalta kohdistuu pääasiassa naisiin ja tyttöihin, ja ottaa huomioon, että unionissa tehtyjen arvioiden mukaan 20–25 prosenttia naisista on kokenut fyysistä väkivaltaa ainakin kerran elämässään; ottaa huomioon, että sukuelinten silpominen on käytäntö, jonka tuhannet Euroopassa elävät naiset ovat joutuneet kokemaan, ja se uhkaa tuhansia tyttöjä;
- V. ottaa huomioon, että naisten tuntipalkka unionissa on noin 16 prosenttia pienempi kuin miehillä;
- W. toteaa, että köyhyys, sukupuolten epätasa-arvo ja sukupuolistereotypiat lisäävät riskiä väkivaltaan ja muihin hyväksikäytön muotoihin, kuten naiskauppaan ja prostituutioon, ja vaikeuttavat naisten täysipainoista osallistumista kaikkiin elämän osa-alueisiin;
- X. korostaa, että kaikille unionin kansalaisille on taattava perusvapaudet, ihmisoikeudet ja yhtäläiset mahdollisuudet; toteaa kuitenkin, että kansallisten vähemmistöjen, alueellisten kielten ja vähemmistökielten suojeleminen laajentuneessa unionissa on merkittävä kysymys, jota ei voida ratkaista pelkästään torjumalla muukalaisvihaa ja syrjintää vaan omaksumalla muun muassa erityisiä lainsäädännöllisiä, kielellisiä, kulttuurisia ja sosiaalisia järjestelyitä ja ratkaisukeinoja;

1. korostaa, että unionin poliittisena, historiallisena ja eettisenä pyrkimyksenä on liittää yhteen valtioita, joilla on yhteiset eurooppalaiset arvot ja joita ne edistävät yhdessä; toteaa, että näitä arvoja ovat muun muassa SEU:n 2 artiklassa ja perusoikeuskirjassa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä yleissopimuksessa vahvistetut arvot, muun muassa ihmisarvon, demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, perusoikeuksien, tasa-arvon, vapauden, syrjimättömyyden ja vähemmistöjen suojelun kunnioittaminen ja noudattaminen, jotka ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa ja vastavuoroisia ehtoja, ja katsoo siksi, että eurooppalaisen identiteetin keskeisenä osana on ja täytyy olla eurooppalaisten arvojen eli ihmisoikeuksien, perusvapauksien ja demokratian kunnioittaminen ja edistäminen unionissa ja sen ulkopuolella;
2. suosittaa, että parlamentti, komissio ja neuvosto tunnustavat sellaisten myönteisten velvoitteiden olemassaolon, joilla suojellaan ja edistetään ihmisoikeuksia; tähdentää, että perusoikeuksien ja -vapauksien kunnioittaminen edellyttää toimien toteuttamista eri tasoilla; korostaa alue- ja paikallisviranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan osuutta ja pyytää komissiota ja neuvostoa parantamaan yhteistyötään näiden toimijoiden kanssa;
3. muistuttaa, että unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden olisi noudatettava perusvapauksien ja -oikeuksien kunnioittamista koskevia velvoitteitaan; toteaa, että osallistumalla kansainvälisiin sopimuksiin, joilla suojellaan ja edistetään ihmisoikeuksia, voidaan vain vahvistaa perusoikeuksien suojelua unionissa;
4. tuomitsee unionissa yhä useammin ilmenevät etenkin maahanmuuttoon ja turvapaikanhakuun liittyvät ihmisoikeusrikkomukset sekä syrjinnän ja suvaitsemattomuuden, joka kohdistuu erityisesti tiettyihin väestönsosiin (vähemmistöt ja maahanmuuttajat) ja joihin liittyy muun muassa turvallisuuskysymykset, terrorismi, lehdistönvapaus, vapaa liikkuvuus unionissa, sosiaaliset oikeudet ja järjestäytymisoikeudet; panee merkille, että yhä useammin jäsenvaltiot suhtautuvat torjuvasti näiden perusvapauksien ja -oikeuksien kunnioittamiseen erityisesti romanien, naisten, transihmisten, turvapaikanhakijoiden, maahanmuuttajien ja muiden heikommassa asemassa olevien väestönsosien kohdalla;

Institutionaaliset kysymykset

5. toteaa, että unionin kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että sen toimielimet ja jäsenvaltiot varmistavat SEU:n 2 artiklassa vahvistettujen yhteisten eurooppalaisten arvojen kunnioittamisen, ja korostaa, että on kiireesti pantava täytäntöön kaikki perussopimuksien mukaiset tähän tarkoitettut nykyiset välineet sekä valmisteltava tarvittaessa muutoksia perussopimukseen; painottaa, että velvollisuus täyttää Kööpenhaminan kriteerit säilyy jäsenvaltioilla myös unioniin liittymisen jälkeen; tähdentää, että perusoikeudet ovat osa unionin primäärilainsäädäntöä ja soveltaessaan unionin lainsäädäntöä tuomioistuinten tai viranomaisten on kunnioitettava unionin perusoikeuksia sekä unionin että kansallisella tasolla; pitää siksi valitettavana Euroopan ihmisoikeussopimuksen liittymistä koskevien neuvottelujen hidasta edistymistä ja sitä, että unionin liittymistä kyseiseen sopimukseen ei ole vielä saatu päätökseen;

6. muistuttaa unionin toimielimille ja jäsenvaltioille, että kaikissa perusoikeuksia koskeissa toimissa on ennen kaikkea vältettävä rikkomuksia erityisesti käytössä olevia ennaltaehkäiseviä menettelyitä ja muutoksenhakumenettelyitä apuna käyttäen ennen jonkin päätöksen tekemistä tai toimenpiteen toteuttamista, sillä näin voidaan varmistaa, että erityistapaukset voidaan käsitellä ja ratkaista mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, oikeudenmukaisesti, kohtuullisesti ja ilman syrjintää;
7. katsoo, että kansalaiset ovat yhä enemmän huolissaan perusoikeuksien kunnioittamisesta, suojelusta ja edistämisestä, mistä on osoituksena se, että väkivaltaan, väärinkäyttöihin tai eriarvoisuuteen liittyvät arkipäiväiset, symboliset ja tunnetut tapaukset ovat saaneet ihmiset liikkeelle, ja ne ovat saaneet aiempaa enemmän huomiota, mikä on osittain seurausta myös uusien tekniikoiden, sosiaalisten verkostojen ja tiedotusvälineiden ansiosta tapahtuvasta entistä paremmasta tietojen leviämisestä; muistuttaa, että kaikki väkivaltaan, väärinkäyttöihin ja eriarvoisuuteen liittyvät tapaukset ovat demokratian ja oikeusvaltion kannalta haitallisia ja heikentävät kansalaisten luottamusta instituutioihin ja niiden edustajiin ja etenkin luottamusta poliittisiin päättäjiin; korostaa, että instituutioiden ja poliittisten päättäjien on otettava nämä asiat huomioon ja tuettava tällaista demokraattista suuntausta ottamalla käyttöön uusia menettelyjä keskustelujen käymiseksi kansalaisten kanssa ja vahvistamalla kansalaisten, parlamentin edustajien, oikeuslaitoksen ja tiedotusvälineiden harjoittamaa valvontaa valtion viranomaisia kohtaan, ja korostaa, että myös viranomaisten on toimittava entistä vilpittömämmin ja avoimemmin voidakseen näin palvella kansalaisten etuja entistä paremmin;
8. katsoo, että perussopimusten potentiaalin täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää, että
  - a) Euroopan ihmisoikeussopimukseen liittymistä koskeva prosessi saatetaan päätökseen ja otetaan välittömästi käyttöön tarvittavat välineet, jotta tämä perussopimukseen kirjattu velvoite voidaan täyttää kaikilta, koska se tarjoaa lisämekanismien unionin kansalaisten ihmisoikeuksien täytäntöönpanoa varten, sillä näin voidaan muun muassa varmistaa, että unionin jäsenvaltiot panevat täytäntöön Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätökset ja etenkin ”pilottipäätökset”; liitytään Euroopan neuvoston kehottamalla tavalla Euroopan sosiaaliseen peruskirjaan, joka allekirjoitettiin Torinossa 18. lokakuuta 1961 ja jota tarkistettiin Strasbourgissa 3. toukokuuta 1996; jäsenvaltiot liittyvät Euroopan neuvoston ihmisoikeusyleissopimukseen ja ratifioivat ne, panevat täytäntöön yhteisön säännöstössä jo käytössä olevia välineitä sekä harkitsevat uudelleen osallistumattomuuttaan, joka saattaisi vaarantaa niiden kansalaisten oikeudet;
  - b) varmistetaan, että lainsäädäntöehdotuksissa ja toimintalinjoissa noudatetaan perusoikeuskirjaa ja kunnioitetaan perusoikeuksia toteuttamalla konkreettisia toimia, joilla varmistetaan, että niiden yhteensopivuus perusoikeuskirjan kanssa tarkistetaan lainsäädännön laatimisen kaikissa vaiheissa ja että unionin lainsäädännöstä johtuvia perusoikeuksiin kohdistuvia vaikutuksia ja lainsäädännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa tarkastellaan järjestelmällisesti tällaisen lainsäädännön täytäntöönpanoa koskevista arviointikertomuksissa sekä unionin lainsäädännön soveltamisen seuranta koskevassa vuosikertomuksessa;

- c) varmistetaan, että komissio – ja neuvosto silloin, kun se esittää lainsäädäntöehdotuksia – tarvittaessa hyödyntää perusoikeusviraston ulkopuolista ja riippumatonta asiantuntemusta;
- d) tiivistetään yhteistyötä komission ja jäsenvaltioiden välillä, myös Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien kanssa, jotta voidaan parantaa unionin nykyisen ihmisoikeuslainsäädännön täytäntöönpanoa;
- e) varmistetaan, että perusoikeuksiin vaikuttavaa ja niitä kehittävää unionin lainsäädäntöä laaditaan ja saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä nykyistä tehokkaammin ja moitteettomasti toteuttamalla tiukkaa arviointi- ja seurantapolitiikkaa ja nostamalla rikkomustapauksissa kanteita unionin tuomioistuimessa erityisesti aloilla, joilla unionilla on toimivaltaa, kuten syrjinnän torjunta, sukupuolten tasa-arvo, vammaisuus, tietosuoja, turvapaikat ja maahanmuutto;
- f) varmistetaan olennaisesti oikeusvaltioperiaatteen perustuvan tarkastelutavan edistäminen, jossa otetaan huomioon perusoikeuksien suojaaminen käytännössä;
- g) todetaan, että tarvitaan voimakasta poliittista tahtoa puuttua näihin asioihin erityisesti talous- ja rahoituskriisin aikana;
- h) lisätään avoimuutta ja varmistetaan se perusoikeuksia koskevassa toimielinten välisessä vuoropuhelussa tai kun kyse on unionin kansalaisten eduista;
- i) varmistetaan, että komissio hyödyntää täysimääräisesti nykyisiä mekanismeja ja käynnistää objektiivisia arvioita ja tutkimuksia ja perustelluissa tapauksissa rikkomismenettelyjä, sillä näin vältetään kaksinaismoralismi, jos jäsenvaltio rikkoo perusoikeuskirjassa vaalittuja oikeuksia pannaan täytäntöön unionin lainsäädäntöä;
- j) suunnitellaan perusoikeuksiin ja yhteisiin eurooppalaisiin arvoihin liittyviä kunnianhimoisia, tehokkaita ja kauaskantoisia toimintalinjoja ja -ohjelmia, jotta voidaan erityisesti varmistaa, että SEUT:n 8 ja 10 artiklassa ja perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettua syrjinnän torjuntaa ja tasa-arvon edistämistä koskevat unionin velvoitteet täytetään ennakoivasti ja järjestelmällisesti;
- k) tehdään järjestelmällisempää ja paremmin yhteensovittettua yhteistyötä neuvoston ja muiden kansainvälisten instituutioiden kanssa, jotta voidaan välttää päällekkäisen työn tekemistä ja hyödyntää niiden erikoisasiantuntemusta;
- l) virtaviivaistetaan jo käytettävissä olevat moninaiset mekanismit, jotta voidaan ehkäistä ja selvittää perusoikeusrikkomuksia unionissa, välttää oikeuspaikkakeinottelua ja tehostaa asemaa, joka alue- ja paikallisviranomaisilla sekä ihmisoikeusjärjestöillä voi olla;
- m) laatia vertailevia maakohtaisia yhteenvetotaulukoita, joiden pohjalta komission olisi annettava maakohtaisia suosituksia perusoikeuksia koskevasta politiikasta, kuten se tekee 27 jäsenvaltion talouspolitiikan osalta; neuvosto voisi kannattaa tai tarkistaa näitä suosituksia sekä räikeitä perusoikeusrikkomuksia koskevia komission ehdotuksia seuraavaan Eurooppa-neuvoston huippukokoukseen mennessä;

- n) luodaan vertaisarviointijärjestelmä, johon kansalliset ihmisoikeuselimet osallistuvat ja joka vastaisi OECD:n kehitysapukomiteaa: vertaisarviointi toteutettaisiin kunkin jäsenvaltion osalta kolmen tai neljän vuoden välein pääasiallisena tavoitteena auttaa asianomaista valtiota ymmärtämään, miltä osin se voisi parantaa perusoikeusstrategiaansa ja rakenteitaan ja lisäksi määritettäisiin ja jaettaisiin ihmisoikeuksia unionissa koskevia hyviä poliittisia ja strategisia käytäntöjä;
  - o) luodaan ”uusi Kööpenhaminan mekanismi”, jolla varmistetaan SEU:n 2 artiklaan ja perusoikeuskirjaan perustuvien perusoikeuksien ja unionin arvojen kunnioittaminen, suojeleminen ja edistäminen;
9. korostaa, että tämä ”uusi Kööpenhaminan mekanismi”, jonka tavoitteena olisi seurata, missä määrin kukin jäsenvaltio noudattaa Kööpenhaminan kriteereitä tehokkaasti ja sitovasti, voitaisiin ottaa käyttöön välittömästi komission päätöksen nojalla siten, että parlamentti otetaan täysimääräisesti mukaan, ja että siinä pitäisi
- a) vahvistaa indikaattorit nykyisten tai jo laadittujen ja hyväksytyjen, esimerkiksi YK:n ja Euroopan neuvoston tasolla kehitettyjen perusoikeuksia koskevien standardi-indikaattorien pohjalta (perusoikeusvirasto ja komissio);
  - b) käyttää pohjana tällaisten indikaattorien ympärille strukturoitua objektiivista ja luotettavaa tietoa ja kehittää tätä edelleen avoimessa ja uskottavassa menettelyssä (perusoikeusvirasto ja komissio);
  - c) varmistaa tilanteen seuraaminen sekä unionissa että jäsenvaltioissa säännöllisen ja objektiivisen menettelyn avulla (perusoikeusvirasto, komissio, neuvosto, Euroopan parlamentti ja kansalliset parlamentit);
  - d) tehdä objektiivisia, vertailevia ja säännöllisiä arvioita kaikista perusoikeuksista ja/tai aihealueista sekä kustakin toimielimestä ja jäsenvaltiosta siten, että pyritään laajimpaan mahdolliseen vertailtavuuteen myös neuvoston, YK:n ja unionin toimielinten ja elinten nykyisten seurantamekanismien havaintojen ja suositusten perusteella kansalaisyhteiskunnan järjestöjen toimittamien tietojen lisäksi (perusoikeusviraston raportit sekä komission parlamentin ja neuvoston vuosikertomukset) ja antaa tämän perusteella suosituksia;
  - e) ottaa käyttöön SEU:n 2 artiklan soveltamista (demokratia, oikeusvaltio, perusoikeudet, tasa-arvo) koskeva toimintapoliittinen sykli, johon sisältyvät vuosittaiset ja monivuotiset välitavoitteet ja avoin vuosittainen toimielinten välinen foorumi eurooppalaisista arvoista, erityisesti perusoikeuksien suojelestusta;
  - f) yhdistää kaikki kansallisilta, unionin ja kansainvälisiltä toimielimiltä saadut tiedot ja selvitykset, jotta nykyiset tiedot perusoikeuksien, oikeusvaltion, demokratian ja tasa-arvon suojelemisesta voidaan tehdä helpommin saataviksi ja näkyviksi;
  - g) varmistaa, että oikeusasioiden pääosasto ja neuvoston perusoikeuksien, kansalaisyhteiskunnan ja henkilöiden vapaan liikkuvuuden työryhmä tekevät yhteistyötä Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien valiokunnan kanssa käynnistääkseen

säännöllisen ja järjestelmällisen vuoropuhelun näiden elinten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen välillä perusoikeusasioista unionissa;

- h) laatia ja hyväksyä sekä luonnollisille henkilöille että oikeushenkilöille suosituksia sekä tehokkaita ja oikeasuhtaisia seuraamuksia, joita sovelletaan SEU:n 2 ja 7 artiklan rikkomiseen (esimerkiksi rahastojen maksusitoumusten väliaikainen keskeyttäminen ja tiettyjen säädösten soveltaminen) ja joilla varmistetaan sopimuksessa vahvistettujen oikeuksien toteutuminen asianmukaisesti;
  - i) olla mukana ennakkovaroitusjärjestelmä, poliittinen ja tekninen vuoropuhelu, viralliset ilmoitukset sekä ”jäädetyksenmenettely”, kuten parlamentti on jo pyytänyt, jotta voidaan varmistaa, että jäsenvaltiot unionin toimielinten pyynnöstä keskeyttävät sellaisten lakien hyväksymisen, joissa mahdollisesti sivuutettaisiin tai rikottaisiin perusoikeuksia tai unionin oikeusjärjestystä; komission olisi pidettävä teknisen tason kokouksia kyseessä olevan jäsenvaltion yksikköjen kanssa, mutta sen olisi pidättäydyttävä saattamasta päätökseen muita kuin SEU:n 2 artiklaan liittyvien politiikanalojen neuvotteluita, kunnes SEU:n 2 artiklan täysimääräinen noudattaminen on taattu;
10. kehottaa komissiota tekemään yhteistyössä EU:n perusoikeusviraston kanssa tällaisen ”uuden Kööpenhaminan mekanismin” perustamista koskevan päätöksen samalla tavalla kuin se toimi korruptiota unionissa ja jäsenvaltioissa koskevan seurannan osalta ja muuttamaan EU:n perusoikeusvirastoa koskevaa asetusta, jotta sen toimivaltaa ja valtuuksia voidaan lisätä;
  11. kehottaa perustamaan mieluiten toimielinten välisellä sopimuksella ”Kööpenhaminan komission”, joka koostuisi riippumattomista korkean tason perusoikeusasiantuntijoista, jotka muun muassa parlamentti nimittäisi, ja jonka tavoitteena olisi varmistaa, että kaikki jäsenvaltiot noudattavat SEU:n 2 artiklassa vahvistettuja arvoja, täyttäisivät edelleen Kööpenhaminan kriteerit sekä antaisivat neuvoja perusoikeusasioissa ja raportoisivat niistä perusoikeusvirastoa koskevan asetuksen tarkistamiseen saakka, sillä näin perusoikeusvirastolla olisi enemmän toimivaltaa ja laajempi vastuualue ja se voisi niiden perusteella muun muassa seurata yksittäisten jäsenvaltioiden toimintaa perusoikeuksien alalla, kuten parlamentti on toistuvasti pyytänyt;
  12. suosittaa käynnistämään vuoropuhelun unionin toimielinten ja jäsenvaltion välillä, jos on olemassa selvä vaara, että jäsenvaltio loukkaa vakavasti unionin arvoja, sekä käyttämään unionin toimielinten mahdollisuutta antaa suosituksia SEU:n 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti; kannattaa varauksetta komission ehdotusta virallisten huomautusten käyttämisestä tässä asiassa;
  13. pyytää komissiota ja neuvostoa perustamaan yhdessä parlamentin kanssa yhteisryhmän, joka seuraa unionin arvojen tehokasta täytäntöönpanoa ja erityisesti suorittaa yhteisarviointeja perusoikeustilanteesta erityistapauksissa, joista joku näistä kolmesta unionin toimielimestä on ilmaissut huolensa; kehottaa näitä toimielimiä myös ottamaan huomioon neuvoston päätöslauselmat ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisut;
  14. on tyytyväinen komission puheenjohtajan ja varapuheenjohtaja Redingin lausuntoihin, joissa kerrottiin mahdollisista perussopimusmuutoksista annettavasta tiedonannosta

nykyisten perussopimusten nojalla käytettävissä olevien vaihtoehtojen täydentämiseksi, ja kehottaa asiasta vastaavaa valiokuntaansa tutkimaan seuraavat ehdotukset yksityiskohtaisesti, jotta voidaan vahvistaa perusoikeuksien suojelua unionin perussopimuksissa:

- SEU:n 7 artiklan tarkistaminen, ”SEU:n 2 artiklan soveltamista koskevan vaiheen” lisääminen, ”vaaran” ja ”loukkaamisen” vaiheiden toisistaan erottaminen, joissa on erilaiset enemmistölle asetetut kynnykset, teknisen ja puolueettoman analyysin vahvistaminen (ei siis pelkästään poliittisen), vuoropuhelun laajentaminen jäsenvaltioiden toimielinten kanssa ja suurempi määrä täsmennettyjä ja ennakoitavia seuraamuksia, jotka ovat sovellettavissa menettelyn kaikissa vaiheissa;
- entistä vahvemman perusoikeuksia koskevan koordinoinnin ja valvontamekanismin suunnitteleminen SEUT:n 121 artiklan pohjalta;
- komission ja tuomioistuimen muutoksenhakukeinojen ja toimivaltuuksien lisääminen;
- viittaaminen perusoikeusvirastoon perussopimuksissa, myös oikeusperustaan, jotta viraston perustamisasetusta voidaan tarkistaa tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä nykyisen yksimielisyyttä edellyttävän menettelyn sijaan;
- perusoikeuskirjan 51 artikla poistaminen;
- parlamentin mahdollisuus käynnistää menettelyitä SEU:n 2 artiklan rikkomisesta tasa-arvoisesti komission ja neuvoston kanssa siten, että myös perusoikeusvirasto voisi antaa erityistukea menettelyssä;
- yksimielisyysvaatimuksen tarkistaminen aloilla, jotka koskevat perusoikeuksien, kuten tasa-arvon ja syrjimättömyyden, kunnioittamista, suojelua ja edistämistä (esimerkiksi SEUT:n 19 artikla);

kehottaa myös toimivaltaista valiokuntaansa selvittämään ja tarvittaessa tarkistamaan menettelyä, jonka nojalla parlamentti voi toimia SEU:n 7 artiklan mukaisesti;

15. kehottaa perusoikeusvirastoa perustamaan verkkosivuston perusoikeuksia koskevien YK:n, neuvoston, Etyjin, kansalaisjärjestöjen, perusoikeusviraston, Euroopan parlamentin, tuomioistuinten, kansallisten parlamenttien valiokuntien, oikeusasiamiesten jne. tietojen ja asiakirjojen keräämiseksi ja yhdistämiseksi; katsoo, että näiden tietojen olisi oltava haettavissa päivämäärän, valtion ja laatijan mukaan, jotta voitaisiin tarjota lähteitä ja tietoja perusoikeustilanteesta unionissa ja sen jäsenvaltioissa;

Erityiset oikeudet perusoikeuskirjan mukaisesti

Ihmisarvo

16. on huolissaan jatkuvista ihmisarvon loukkauksista unionissa ja eräissä jäsenvaltioissa ja korostaa, että ne kohdistuvat muun muassa vähemmistöihin ja erityisesti romaneihin, turvapaikanhakijoihin, maahanmuuttajiin, henkilöihin, joita epäillään yhteyksistä

terrorismin, vapautensa menettäneisiin henkilöihin sekä heikossa asemassa oleviin väestöryhmiin ja köyhiin ihmisiin; korostaa, että viranomaisten on noudatettava kidutuksen ja julman, epäinhimillisen ja alentavan kohtelun ehdotonta kieltoa ja tutkittava perusteellisesti, nopeasti, tehokkaasti ja riippumattomasti kaikki väärinkäytökset ja saatettava syylliset oikeuden eteen;

17. on huolissaan useista pahoinpitelytapauksista, joihin poliisi ja järjestyksen ylläpitäjät ovat syyllistyneet erityisesti käyttämällä kohtuutonta voimaa mielenosoituksiin osallistuneita rauhanomaisia osallistujia ja toimittajia kohtaan, samoin kuin esimerkiksi pamppujen, kumiluotien ja etälamauttimien kaltaisten ei-tappavien aseiden ylimitoitetusta käytöstä; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että turvallisuusjoukkojen edustajien univormuihin lisätään tunnistetiedot ja että nämä joutuvat vastaamaan teoistaan kaikissa tilanteissa; kehottaa lopettamaan etniseen ja rodulliseen profilointiin perustuvan poliisivalvonnan; on huolissaan siitä, että kokoontumisvapautta ja oikeutta rauhanomaisiin mielenosoituksiin rajoitetaan entistä enemmän, ja korostaa, että oikeus osoittaa mieltä perustuu kokoontumisvapauteen, järjestäytymisoikeuteen ja ilmaisunvapauteen; kehottaa jäsenvaltioita olemaan hyväksymättä toimenpiteitä, joilla voitaisiin asettaa kyseenalaiseksi tai kriminalisoida perusvapauksien ja -oikeuksien käyttö, ja kehottaa niitä sen sijaan toteuttamaan toimia, joilla varmistetaan, että voimankäyttö olisi poikkeuksellista ja yleiseen järjestykseen kohdistuvan todellisen ja vakavan uhan vuoksi perusteltua, ja muistuttaa, että poliisin ensisijaisena tehtävänä on taata ihmisten turvallisuus ja suojele;
18. muistuttaa kannattavansa unionin aloitetta, jolla varmistetaan, että vapautensa menettäneiden henkilöiden perusoikeudet taataan ja että vangit pystyvät sopeutumaan uudelleen yhteiskuntaan sen jälkeen, kun heidät on vapautettu; on huolissaan vankiloiden katastrofaalisesta tilanahtaudesta monissa jäsenvaltioissa, keunoista vankilaoiloista ja vankien epäasianmukaisesta kohtelusta ja kehottaa toteuttamaan unionin aloitteen, jolla varmistetaan neuvoston kidutuksen vastaisen komitean sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen suositusten täytäntöönpano, muun muassa maahanmuuttokeskuksissa ja psykiatrisissa sairaaloissa ja myös poliisin toiminnassa; suosittelee toteuttamaan vankiloiden tilanahtauden lievittämiseen tähtäävien toimia, joita ovat muun muassa tutkintavankeuden liiallisen käytön välttäminen, vaihtoehtoisten vankeusrangaistusten määrääminen, tiettyjen tekojen dekriminalisoinnin harkitseminen ja/tai lyhentämään aikaa, jona ihmisiä voidaan pitää vangittuina ilman syytteitä;
19. muistuttaa, että on selvitettävä perinpohjaisesti Euroopan valtioiden yhteistyö Yhdysvaltojen ja CIA:n poikkeuksellisia luovutuksia koskevassa ohjelmassa, salaisissa lennoissa ja vankiloissa unionin alueella, ja painottaa, jäsenvaltioiden on suoritettava tehokkaita, puolueettomia, perinpohjaisia, riippumattomia ja avoimia tutkimuksia ja että rankaisemattomuudelle ei ole sijaa; muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että kidutuskielto on ehdoton, minkä vuoksi valtiot eivät voi valtiosalaisuuteen vetoamalla tinkiä velvollisuudestaan tutkia vakavia ihmisoikeusloukkauksia; painottaa, että jäsenvaltioiden maine ja luottamus siihen, että ne ovat sitoutuneet puolustamaan perusoikeuksia, on vaakalaudalla, jos ne eivät toimi edellä kuvatulla tavalla;
20. korostaa, että rankaisemattomuuden ilmapiiri CIA:n ohjelman kohdalla mahdollisesti sen, että perusoikeuksien rikkominen jatkui unionin ja Yhdysvaltojen terrorismin vastaisen

politiikan toteuttamisessa, mistä ovat osoituksena muun muassa Yhdysvaltojen kansallisen turvallisuusviranomaisen valvontaohjelman yhteydessä ja eri jäsenvaltioiden valvontaelimissä toteutetut laajamittaiset vakoilutoimet, joita parlamentti parhaillaan tarkastelee; kehottaa tarkistamaan unionin ja jäsenvaltioiden turvallisuus- ja tiedustelupalvelujen alalla toimivia virastoja koskevaa lainsäädäntöä ja keskittymään erityisesti tarkastelemaan ennakkoon tapahtuvaa ja parlamentaarista oikeudellista valvontaa sekä oikeutta kyseisten virastojen keräämien, tallettamien tai käsittelemien tietojen muutoksenhakuun ja oikaisuun;

21. kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät ole sitä vielä tehneet, saattamaan ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU täysimääräisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään ja panemaan sen täytäntöön sekä toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että ihmiskaupan uhreja autetaan ja suojellaan asianmukaisesti, ihmiskauppaan syyllistyneet saatetaan oikeuteen ja heille määrätään konkreettisia, oikeasuhtaisia ja varoittavia seuraamuksia siten, että samalla huolehditaan ehkäisevistä toimenpiteistä;
22. kehottaa jäsenvaltioita saattamaan rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/29/EU täysimääräisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan rikoksen uhrien riittävä tukeminen ja suojelu;
23. kehottaa kunnioittamaan ihmisarvoa kuoleman hetkellä, erityisesti varmistamalla, että hoitotestamenteissa ilmaistut päätökset tunnustetaan ja niitä kunnioitetaan;
24. toteaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveys sekä seksuaali- ja lisääntymisoikeudet ovat olennainen osa ihmisarvoa ja että niitä on tarkasteltava rakenteellisen syrjinnän ja sukupuolten eriarvoisuuden laajemmassa yhteydessä; kehottaa jäsenvaltioita turvaamaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja niitä koskevat oikeudet perusoikeusviraston ja Euroopan tasa-arvoinstituutin välityksellä erityisesti varmistamalla lisääntymisterveysohjelmien ja -palvelujen sekä vapaaehtoisen perhesuunnittelun ja äitiysterveiden ja vastasyntyneiden lasten terveyden kannalta olennaisen hoidon ja lääkkeiden saatavuuden sekä seuraamalla valppaasti toimintalinjoja ja/tai lainsäädäntöä, jotka voivat loukata seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja niitä koskevia oikeuksia;

Vapaudet

25. korostaa, että demokratia ja oikeusvaltio perustuvat perusvapauksien ja -oikeuksien kunnioittamiseen ja että mitkään toimet terrorismin torjumiseksi tai kansainvälinen yhteistyö tässä tarkoituksessa eivät saa vaarantaa eurooppalaisia perusoikeusnormeja vaan näitä arvoja (esimerkiksi syyttömyysolettama, oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, oikeus puolustukseen, yksityisyyden ja henkilötietojen suoja) on kunnioitettava tinkimättä; korostaa, että demokraatista valvontaa on tehostettava ja on varmistettava perusoikeuksien suojelu ja kunnioittaminen tämän alan rajat ylittävässä yhteistyössä ottaen huomioon, että viranomaisille taataan aina vain laajempi mahdollisuus hyödyntää henkilötietoja sisältäviä digitaalisia tietokantoja; kehottaa siksi

toteuttamaan toimenpiteitä, joilla taataan yksityisyyttä koskeva oikeus ja henkilötietojen suoja tällä alalla;

26. pitää valitettavana, että sisäisessä turvallisuusstrategiassa painotetaan turvallisuutta kansalaisvapauksien, perusoikeuksien ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden kustannuksella; pitää valitettavana, että julkituotujen tavoitteiden ja toimintalinjojen tehokkaan täytäntöönpanon välinen kuilu kasvaa; katsoo, että Euroopan parlamentilla on oltava ratkaiseva rooli arvioitaessa ja määrittäessä sisäistä turvallisuuspolitiikkaa, koska se vaikuttaa merkittävästi kaikkien unionissa asuvien henkilöiden perusvapauksiin ja -oikeuksiin, sillä näin varmistetaan turvallisuuspolitiikan politiikan demokraattinen valvonta ja seuranta, tiedustelupalvelut mukaan lukien, ja tarvittaessa sen tarkistaminen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamiseksi;
27. on huolissaan paljastuksista, jotka koskevat yksityisyyttä koskevaan oikeuteen ja henkilötietojen suojaan kohdistuneita räikeitä loukkauksia, joihin Euroopan kansalaisten laajamittaiseen vakoiluun tarkoitettujen eurooppalaisten valtioiden ja muiden kuin eurooppalaisten valtioiden seurantaohjelmissa on syyllistytty tapauskohtaisesti ilman oikeuden lupaa ja ilman asiaankuuluvaa parlamentaarista valvontaa; tuomitsee tällaiset käytännöt ja kehottaa näitä valtioita lopettamaan viipymättä tällaiset rikkomukset; kehottaa antamaan tyhjentävän selvityksen näiden ohjelmien sisällöstä ja alalla mahdollisesti tehtävästä kansainvälisestä yhteistyöstä sekä arvioimaan niitä uudelleen välittömästi; katsoo, että unionin ja sen jäsenvaltioiden on toteutettava ponnekkaita toimia niitä valtioita vastaan, jotka rikkovat yksityisyyttä koskevaa perusoikeutta vakoilemalla unionin kansalaisten sekä institutionaalisten, poliittisten ja talousalan edustajien ja toimijoiden viestintää; on huolissaan siitä, että tiedustelupalvelut ovat kiertäneet demokraattisen parlamentaarisen ja oikeudellisen valvonnan ja toteuttaneet salaisia ohjelmia ja operaatioita ilman poliittista hyväksyntää; vaatii tämän vuoksi tarkistamaan kiireesti oikeudellisia ja parlamentaarisia tiedustelupalvelujen valvontamekanismeja tiedustelutoiminnan kytkemiseksi demokratiaan, oikeusvaltioon ja perusoikeuksiin SEU:n 2 artiklan edellyttämällä tavalla; tuomitsee yksityisyriyten salaisen yhteistyön laajamittaisen vakoilun yhteydessä; katsoo, että EU:n olisi toimittava nykyistä määrätietoemmin ja sen olisi vaadittava toimien toteuttamista kansainvälisellä tasolla, jotta voidaan varmistaa, että yksityisyyttä ja henkilötietojen suoja koskevat unionin säännöt pannaan täytäntöön ja niitä noudatetaan, minkä lisäksi unionin olisi edistettävä tekniikkaa, jonka avulla taataan viestinnän luottamuksellisuus Euroopassa;
28. pitää valitettavana, että henkilötietojen suojaan liittyvistä asetus- ja direktiiviehdotuksista käydyt keskustelut ovat keskeytyneet neuvostossa huolimatta siitä, että parlamentti on antanut voimakkaan tukensa sääntöjen tiukentamiselle; pitää valitettavana Eurooppa-neuvoston 24. ja 25. lokakuuta 2013 tekemää päätöstä digitaalisten sisämarkkinoiden loppuunsaattamisesta vasta vuonna 2015, koska näin tietosuojapakettien hyväksyminen viivästyy, ja kehottaa neuvostoa edistämään tietosuojadirektiiviä ja -asetusta koskevia neuvotteluja, jotta tietosuojapaketti voidaan hyväksyä ennen parlamentin vaalikauden päättymistä;
29. katsoo, että unionin ja sen jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön järjestely, jolla suojataan ilmiantajia, jotka paljastavat perusoikeuksiin liittyviä vakavia rikkomuksia,

joihin kaikelta demokraattiselta, parlamentariselta ja oikeudelliselta valvonnalta välttyneet tiedustelupalvelut ovat syyllistyneet;

30. korostaa, että digitaalisen ympäristön nopea kehitys (mukaan lukien internetin, sovelluksien ja sosiaalisten verkostojen lisääntynyt käyttö) edellyttää henkilötietojen ja yksityisyyden tehokkaampaa suojelua, jolla luottamuksellisuus voidaan taata;
31. on tyytyväinen, että yhä useammat jäsenvaltiot turvaavat oikeuden perustaa perhe avioliiton, rekisteröidyn parisuhteen tai avoliiton kautta sekä oikeuden adoptioon ilman seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää, ja kehottaa muita jäsenvaltioita toteuttamaan vastaavia toimia; suhtautuu myönteisesti hiljattain annettuun tuomioon, jonka Euroopan ihmisoikeustuomioistuin antoi asiassa Vallianatos ja muut v. Kreikka ja jossa todettiin, että samaa sukupuolta olevia pareja ei voida sulkea siviiliavioliittojen ulkopuolelle; pyytää komissiota ja kaikkia jäsenvaltioita esittämään ja hyväksymään lakeja ja omaksumaan toimintalinjoja homofobian, transfobian ja viharikosten torjumiseksi ja suhtautuu myönteisesti perusoikeusviraston lausunnon 2/2013 julkistamiseen; toteaa, että lausunnossa tarkastellaan rasismia ja muukalaisvihaa koskevaa puitepääöstä siten, että erityistä huomiota kiinnitetään rikosten uhrien oikeuksia; kehottaa komissiota ja kaikkia jäsenvaltioita takaamaan vapaasta liikkuvuudesta ilman seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää annetun direktiivin täytäntöönpanon; muistuttaa komissiolle antamastaan kehotuksesta, joka koski kunnianhimoisen säädöksen esittämistä virkatodistusten vaikutusten vastavuoroisesta tunnustamisesta;
32. on erittäin huolissaan homofobian uhreiksi joutuneiden nuorten itsemurhien määrästä; palauttaa mieliin perusoikeusviraston homo- ja biseksuaaleja sekä transihmisiä (HLBT) koskevan katsauksen tulokset, joiden mukaan 26 prosenttia kaikista vastanneista oli kokenut väkivaltaa tai sen uhkaa kotona tai muualla; toteaa, että kun kyse on transsukupuolisista vastaajista, luku on jo 35 prosenttia, ja 19 prosenttia vastanneista tunsi itsensä syrjityksi työssä tai työhaussa huolimatta unionin lainsäädännön mukaisesta oikeudellisesta suojelusta; kehottaa tämän vuoksi komissiota käyttämään näitä tuloksia pohjana kattavalle unionin vastaukselle HLBT-ihmisten perusoikeusongelmiin ja laatimaan unionin etenemissuunnitelman tasa-arvon saavuttamiseksi ilman seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvaa syrjintää, kuten parlamentti ja kansalaisjärjestöt ovat toistuvasti pyytäneet;
33. pitää valitettavana, että transsukupuolisten henkilöiden sukupuolen oikeudellista tunnustamista koskeviin menettelyihin edelleen sisältyy pakkosterilisaatio 14 jäsenvaltiossa; kehottaa jäsenvaltioita tarkistamaan näitä menettelyjä, jotta niissä kunnioitettaisiin täysimääräisesti transihmisten ihmisarvoa ja oikeutta kehon koskemattomuuteen; kiittää komissiota sen sitoutumisesta yhteistyön tekemiseen Maailman terveysjärjestön kanssa sukupuolisen identiteetin häiriöiden poistamiseksi mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden luettelosta ja sen varmistamiseksi, että kansainvälisen tautiluokituksen (ICD-11) 11. versiota koskevissa neuvotteluissa otetaan käyttöön uusi luokittelu, jossa luovutaan patologisoinnista;
34. tunnustaa ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauden, vapauden uskoa ja olla uskomatta, vapauden harjoittaa haluamaansa uskontoa tai vaihtaa uskontoa; tuomitsee

kaikenlaisen syrjinnän ja suvaitsemattomuuden, ja katsoo, että maallistuminen, jolla tarkoitetaan poliittisten ja uskonnollisten auktoriteettien selkeää erottamista toisistaan, sekä valtion puolueettomuus, on paras keino taata syrjinnänvastaisuus ja tasa-arvoisuus niin uskontojen kuin uskovaisten ja muiden kuin uskovaisten välillä; kehottaa jäsenvaltioita puolustamaan uskonnon tai vakaumuksen vapautta, mukaan lukien uskonnottomille henkilöille taattava vapaus syrjinnästä, joka johtuu siitä, että uskonnoille on myönnetty liiallisia vapautuksia tasa-arvoa ja syrjinnän vastaisuutta koskeviin säännöksiin nähden;

35. toteaa, että jumalanpilkan kriminalisoivat kansalliset lait rajoittavat uskontoa tai vakaumusta koskevaa ilmaisunvapautta ja että näitä lakeja käytetään usein uskonnollisiin tai muihin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden vainoamiseen, huonoon kohteluun ja pelotteluun, minkä lisäksi niillä voi olla vakava rajoittava vaikutus ilmaisunvapauteen ja uskonnon tai vakaumuksen vapauteen; suosittaa jäsenvaltioille näiden tekojen dekriminalisoimista;
36. pitää valitettavana, että joissakin jäsenvaltioissa nuoria henkilöitä vastaan nostetaan syytteitä ja heille määrätään vankeusrangaistuksia, koska asepalvelusta kieltäytymisen oikeutta ei ole vielä kukaan asianmukaisesti tunnustettu, ja kehottaa jäsenvaltioita lopettamaan asepalveluksesta kieltäytyviä henkilöiden syrjimisen ja syytteiden nostamisen heitä vastaan;
37. muistuttaa, että sananvapaus, tiedonvälityksen vapaus ja lehdistönvapaus ovat keskeisessä asemassa demokratian ja oikeusvaltion turvaamisessa, ja muistuttaa komissiolle esittämästään pyynnöstä muuttaa ja tarkistaa audiovisuaalisia mediapalveluja koskevaa direktiiviä parlamentin asiaa koskevassa mietinnössä esitetyllä tavalla; tuomitsee jyrkästi toimittajiin ja tiedotusvälineisiin kohdistetun väkivallan, painostuksen tai uhkailun myös silloin, kun kyse on hallitusten ja valtioiden tekemiin perusoikeuksien loukkauksiin liittyvien tietojen ja tietolähteiden julkittamisesta; kehottaa unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita kunnioittamaan, suojelemaan ja edistämään perusoikeutta sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen sekä takaamaan sen ja pidättäytymään näin ollen käyttämästä tai kehittämästä mekanismeja, joilla rajoitetaan näitä vapauksia;
38. on huolissaan Euroopan talouskriisin vaikutuksista joukkotiedotusvälineiden omistajuuteen ja julkisen palvelun tiedotusvälineiden mahdollisesta yksityistämisestä joissakin jäsenvaltioissa; kehottaa jäsenvaltioita turvaamaan julkisen palvelun tiedotusvälineiden riippumattomuuden ja täyttämään institutionaaliset velvoitteensa säilyttää tiedotusvälineiden moniarvoisuus ja tarjota korkealaatuista, monipuolista, täsmällistä ja luotettavaa tietoa; katsoo, että tiedotusvälineiden omistuksen ja hallinnan olisi aina oltava avointa eivätkä ne saisi keskittyä; painottaa, että tiedotusvälineiden omistuksen avoimuus on erittäin tärkeää, jotta voidaan seurata unionin sisäisiä investointeja tiedotusvälineisiin sekä muiden kuin eurooppalaisten sijoittajien yhä suurempaa vaikutusvaltaa jäsenvaltioissa tarjottaviin tietoihin;
39. painottaa, että on tärkeää suojella pakolaisten ja maahanmuuttajien oikeuksia, ja korostaa, että erityistä huomiota on kiinnitettävä maahanmuuttajainasiin ja -lapsiin; on huolissaan monista turvapaikkaoikeuden ja suojeluvollisuuden loukkauksista

maahanmuuttajien palauttamis-, karkottamis- ja luovuttamistapauksissa; korostaa velvollisuutta noudattaa kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia, erityisesti pakolaisten oikeusasemaa koskevaa YK:n yleissopimusta sekä palauttamiskiellon periaatetta, auttaa merihätään joutuneita ihmisiä, jotka vaarantavat henkensä päästäkseen unioniin, ja huolehtia vastaanotto-oloista sekä ihmisarvoisista ja ihmisten perusoikeuksia kunnioittavista menettelyistä; kehottaa unionia ja jäsenvaltioita muuttamaan tai tarkistamaan kaikkea lainsäädäntöä, jossa määrätään seuraamuksia merihätään joutuneiden maahanpyrkijöiden auttamisesta; kehottaa komissiota tarkistamaan laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen määrittelystä annettua neuvoston direktiiviä 2002/90/EY, jotta voidaan tehdä selväksi, että humanitaarisen avun antamista merellä ahdingossa oleville maahanpyrkijöille olisi pidettävä yleisenä toimintatapana, eikä toimintana, josta olisi jonkinlaisia seuraamuksia;

40. on tyytyväinen yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän loppuunsaattamiseen ja kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan tarpeelliset lainsäädännölliset ja hallinnolliset uudistukset, joilla varmistetaan järjestelmän tehokas täytäntöönpano, sillä näin voidaan varmistaa, että se otetaan käyttöön täysimääräisesti suunnitelmien mukaan ja että se mahdollistaa suojelua hakeville entistä paremman pääsyn turvapaikkamenettelyyn sekä johtaa nykyistä oikeudenmukaisempiin, nopeampiin ja laadukkaampiin turvapaikkapäätöksiin ja tarjoaa ihmisarvoiset olosuhteet sekä turvapaikanhakijoille että niille, joille myönnetään kansainvälinen suojelu unionissa; pitää kuitenkin valitettavana, että lapsia voidaan edelleen ottaa säilöön, ja pyytää, että heidät jätetään nopeutettujen menettelyiden ulkopuolelle; muistuttaa komissiolle esittämästään pyynnöstä laatia parhaiden käytäntöjen pohjalta strategisia suuntaviivoja, jotta voidaan vahvistaa yhteiset vähimmäisvaatimukset vailla huoltajaa olevien alaikäisten vastaanotolle ja suojelulle; tähdentää, että menettelyllisten takeiden on oltavat riittävät ja asianmukaiset; kehottaa panemaan täytäntöön hiljattain annetun tuomioistuimen tuomion, jonka mukaan HLB-turvapaikanhakijat saattavat muodostaa erityisen sosiaaliryhmän, jota voidaan vainota seksuaalisen suuntautumisensa vuoksi, ja että lähtömaassa homoseksuaalisista teoista määrättävä vankeusrangaistus voidaan sellaisenaan katsoa vainoksi;
41. tuomitsee sen, että suuria määriä unioniin pyrkiviä maahanmuuttajia kuolee edelleen merellä huolimatta lukuisista erilaisista teknisistä keinoista, joita jäsenvaltiot ja unioni ovat ottaneet käyttöön tarkkailuun ja unionin ulkorajojen valvontaan; vaatii unionia ja sen jäsenvaltioita panemaan täytäntöön suosituksen, jotka sisältyivät 24. huhtikuuta 2012 annettuun ihmishenkien menetystä Välimerellä ja sitä koskevaa vastuunkantoa käsittelevään neuvoston parlamentaarinen yleiskokouksen päätöslauselmaan ”Lives lost in the Mediterranean Sea: Who is responsible?”¹; on tyytyväinen neuvoston päätöksen 2010/252/EU kumoamista koskevaan unionin tuomioistuimen päätökseen;
42. painottaa Euroopan eteläisen merirajan ylittävien henkilöiden haavoittuvuutta; vaatii toteuttamiskelpoista ratkaisua Välimeren maahanmuutto-ongelmaan kokonaisuudessaan siten, että kunnioitetaan täysimääräisesti palauttamiskiellon periaatetta, ja kehottaa jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä vähintäänkin ottamaan huomioon

---

¹ Euroopan neuvoston päätöslauselma 1872(2012), annettu 24. huhtikuuta 2012.

perusoikeusviraston hiljattain antamat lausunnot siitä, kuinka maahanmuuttajien perusoikeuksia voitaisiin parhaiten suojella merivalvonnan yhteydessä;

43. on tyytyväinen perusoikeusviraston yhteistyössä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen kanssa laatimaan käsikirjaan turvapaikkoja, rajoja ja maahanmuuttoa koskevasta EU:n lainsäädännöstä, joka on konkreettinen panos Euroopan oikeusalan ammattilaisten auttamiseksi perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien vaalimisessa;
44. kehottaa jäsenvaltioita ja neuvostoa vauhdittamaan Välimeren työryhmän toimintaa, jotta voidaan varmistaa meripelastuskapasiteetin merkittävä lisääminen sekä kattavan maahanmuuttoa ja turvapaikkoja koskevan suunnitelman laatiminen solidaarisuuden ja vastuunjaon pohjalta siten, että otetaan huomioon kaikki olennaiset näkökohdat, kuten unionin ja jäsenvaltioiden sellaisen lainsäädännön tarkistaminen, joka mahdollistaa merellä hädässä olevien henkilöiden humanitaarisen auttamisen kriminalisoinnin, turvallisten ja laillisten reittien kehittäminen Eurooppaan pakolaisia ja maahanmuuttajia varten sekä kehitysyhteistyö kolmansien maiden kanssa demokratian, perusoikeuksien ja oikeusvaltion vahvistamiseksi, jotta voidaan varmistaa, että Lampedusan edustalla tapahtuneen murhenäytelmän kaltaisia onnettomuuksia ei enää tapahtuisi;
45. tuomitsee maahanmuuttajien ja erityisesti kolmansiin maihin karkotettujen perusoikeuksien lisääntyvät loukkaukset, jotka YK:n maahanmuuttajien ihmisoikeuksien erityisraportoiija toi esiin 24. huhtikuuta 2013 julkaistussa erityisraportissaan¹ ja perusoikeusvirasto omassa raportissaan²; painottaa tässä yhteydessä tarvetta arvioida tosiasiallisesti uudelleen palauttamista koskevaa direktiiviä, takaisinottosopimuksia sekä Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (Frontex) toimia perusoikeuksien kunnioittamisen näkökulmasta; kehottaa komissiota toteuttamaan konkreettisia toimia jatkona vuonna 2011 julkaistulle kriittiselle kertomukselle unionin ja kolmansien maiden välisestä takaisinottoa koskevista sopimuksista ja toimenpiteistä; tuomitsee jäsenvaltioiden tiukat politiikat viisumien myöntämisessä tiettyjen kolmansien maiden kansalaisille;
46. kehottaa jäsenvaltioita laatimaan lailliseen maahanmuuttoon kannustavia toimintalinjoja sekä ratifioimaan siirtotyöläisten ja näiden perheenjäsenten oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen;

Tasa-arvo

47. painottaa, että ihmisarvoa, yhdenvertaisuutta lain edessä ja kaikenlaisen syrjinnän kieltoa koskevat periaatteet kuuluvat demokraattisen yhteiskunnan peruspilareihin; katsoo, että unionin ja jäsenvaltioiden on lisättävä toimiaan, joilla edistetään tasa-arvoa ja syrjinnän torjumista, kulttuurisen, uskonnollisen ja kielellisen monimuotoisuuden

---

¹ Maahanmuuttajien ihmisoikeuksien erityisraportoiijan François Crépeaun 24. huhtikuuta 2013 julkaistu alueellinen tutkimus EU:n ulkorajojen hallinnasta ja sen vaikutuksesta maahanmuuttajien ihmisoikeuksiin ("Regional study: management of the external borders of the European Union and its impact on the human rights of migrants"), A/HRC/23/46.

² Ihmisoikeuksia Euroopan eteläisellä merirajalla käsittelevä perusoikeusviraston raportti "Fundamental rights at Europe's southern sea borders", maaliskuu 2013.

suojelemista, miesten ja naisten tasa-arvoa, lasten oikeuksia, ikääntyneiden ihmisten oikeuksia, vammaisten henkilöiden oikeuksia sekä LGBT-ihmisten ja kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksia;

48. kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään kansallisen lainsäädäntökehyksen, jolla puututaan kaikenlaiseen syrjintään ja taataan voimassa olevan unionin lainsäädäntökehyksen tehokas täytäntöönpano, myös käynnistämällä rikkomismenettelyjä; pitää valitettavana, että neuvostossa käytävät neuvottelut ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta ovat ajautuneet umpikujaan, ja kehottaa jälleen kerran neuvostoa hyväksymään ehdotuksen; on tyytyväinen puheenjohtajavaltio Liettuan kantaan, jossa se tukee ehdotusta, ja kehottaa muita jäsenvaltioita seuraamaan Liettuan esimerkkiä; on siksi tyytyväinen perusoikeusviraston lausuntoon 1/2013 tasa-arvotilanteesta Euroopan unionissa 10 vuotta tasa-arvodirektiivien ensimmäisen täytäntöönpanon jälkeen; katsoo, että olisi puututtava myös syrjintään kielen perusteella;
49. muistuttaa 25. lokakuuta 2011 antamastaan vammaisten liikkuvuutta ja osallistamista sekä Euroopan vammaisstrategiaa 2010–2020 koskevasta päätöslauselmasta¹, jossa vaadittiin Euroopan unionin perusoikeuskirjan täydellistä noudattamista;
50. on huolissaan vammaisten henkilöiden syrjinnästä ja syrjäytymisestä, mikä estää heitä voimasta nauttia perusoikeuksistaan tasavertaisina muiden kanssa; kehottaa unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita jatkamaan vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanoa omilla toimivalta-aloillaan; katsoo, että unionin syrjinnän vastaisen lainsäädännön ja politiikan kehittämisen edelleen voi olla suuri merkitys yhdenmukaistettaessa lainsäädäntöä vammaisyleissopimuksen mukaiseksi kaikkialla unionissa esimerkiksi oikeustoimikelpoisuuden alalla; kannustaa jäsenvaltioita laatimaan ja varustamaan riittävin resurssein toimintatapoja, joilla edistetään vammaisten henkilöiden integraatiota ja parannetaan heidän asumismahdollisuuksiaan sekä mahdollisuuksia hankkia koulutusta ja työllistyä, käyttää julkisia liikennevälineitä ja laitoksia sekä osallistua politiikkaan erityisesti siten, että lopetetaan vammaisten henkilöiden äänioikeuteen ja ehdolle asettumiseen kohdistuva syrjintä lainsäädännössä ja käytännössä; pitää valitettavana, että vammaiset henkilöt joutuvat paikallisyhteisön tason vaihtoehtojen puutteessa elämään erikoistuneissa hoitolaitoksissa, ja kehottaa jäsenvaltioita sitoutumaan siihen, että ne puolustavat järjestelyitä, jotka mahdollistavat sen, että nykyistä useammat vammaiset henkilöt voivat elää itsenäistä elämää;
51. kehottaa komissiota toteuttamaan unionin lainsäädännön ja politiikan kattavan tarkistuksen arvioidakseen niiden yhdenmukaisuutta YK:n vammaisten oikeuksia koskevan yleissopimuksen kanssa; katsoo, että unionin lainsäädäntömenettelyjä ja poliittista päätöksentekoa on mukautettava siten, että varmistetaan YK:n vammaisyleissopimuksen noudattaminen ja sen täytäntöönpano; kehottaa komissiota laatimaan tätä tarkoitusta varten erityiset vaikutustenarviointia koskevat suuntaviivat ja toimittamaan luonnoksen YK:n vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanoa koskevasta unionin edistymiskertomuksesta Euroopan parlamentille; katsoo, että parlamentin olisi

---

¹ EUVL C 131 E, 8.5.2013, s. 9.

järjestettävä säännöllisesti keskusteluja ja laadittava päätöslauselman muodossa ja myös komission kertomuksen pohjalta suosituksia siitä, miten on edistytty pyrkimyksissä taata vammaisille henkilöille oikeus nauttia YK:n vammaisyleissopimuksessa vahvistetuista oikeuksista; kannattaa nykyisiä aloitteita, joilla pyritään perustamaan valiokuntien välinen työryhmä tarkastelemaan vammaisyleissopimuksen täytäntöönpanoa, jotta voidaan varmistaa, että parlamentin yleissopimuksen täytäntöönpanon valvontaan ja tukemiseen tähtäävä toiminta on kattavaa ja johdonmukaista;

52. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota suojelemaan, edistämään ja vahvistamaan lapsen oikeuksia kaikissa sisäisissä ja ulkoisissa toimissa ja politiikoissa, joilla on näihin vaikutusta; on huolissaan lapsista, jotka joutuvat väkivallan ja seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi, ja kehottaa jäsenvaltioita saattamaan päätökseen lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annetun direktiivin 2011/92/EU saattamisen osaksi kansallista lainsäädäntöä; kehottaa jäsenvaltioita, komissiota ja perusoikeusvirastoa jatkamaan toimiaan, jotta voidaan arvioida, miten lapsia kohdellaan oikeudenkäynneissä; katsoo, että asumuseron tai avioeron yhteydessä on aina otettava huomioon lapsen ensisijainen etu ja jokaisen lapsen olisi voitava säilyttää säännölliset ja välittömät yhteydet molempiin vanhempiinsa;
53. on huolissaan romanien tilanteesta unionissa ja useista tapauksista, joissa lainvalvontaviranomaiset ovat vainonneet, pahoinpidelleet, leimanneet, syrjineet, karkottaneet, siirtäneet, laittomasti häätäneet, luvattomasti rekisteröineet ja profiloineet heitä etnisesti, mikä on unionin perusoikeuksien vastaista; muistuttaa kansallisten romaneja koskevien integrointistrategioiden täytäntöönpanossa edistymisestä 12. joulukuuta 2013 antamassaan päätöslauselmassa¹ vahvistamastaan kannasta ja kehottaa panemaan tehokkaasti täytäntöön kansalliset romanien integrointia koskevat strategiat todellisen osallisuuden edistämiseksi sekä lisäämään ja toteuttamaan nykyistä asiaankuuluvampia toimia, joilla edistetään sopeutumista yhteiskuntaan erityisesti perusoikeuksien suojelun sekä työn, asunnon, koulutukseen ja terveydenhuollon saannin alalla, sekä torjumaan romaneihin kohdistuvaa väkivaltaa, vihaa ja vihapuhetta; kehottaa lopettamaan laittomat häädöt ja asutusten purkamisen ilman korvaavan asumisen osoittamista sekä romanilasten erottelun oppilaitoksissa ja heidän laittoman sijoittamisensa erityiskouluihin; kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään nykyistä enemmän niiden käytettävissä olevia unionin määrärahoja, joiden avulla ne voivat panna täytäntöön sopeuttamishankkeita yhteistyössä paikallisviranomaisten kanssa ensisijaisena toimenä niiden alueelle päivittäin saapuvien maahanmuuttajien ohjaaminen;
54. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan romanien syrjinnän vastaisia konkreettisia toimia laatimalla yhdennettyjä toimintalinjoja ja panemalla täytäntöön strategioissa esitetyt toimenpiteet siten, että huomiota kiinnitetään syrjinnän vastaisiin toimenpiteisiin ja toimenpiteisiin, joilla pyritään parantamaan heidän työllistettävyyttään ja työmarkkinoille pääsyään yhteistyössä romaniväestön edustajien kanssa, ja varmistetaan samalla heidän täysimääräisen osallistumisensa yhteisöihinsä

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0594.

vaikuttavien hankkeiden hallinnointiin, seurantaan ja arviointiin; kehottaa osoittamaan näihin toimiin riittävät varat ja varmistamaan, että varat käytetään tehokkaasti; kehottaa myös komissiota ja perusoikeusvirastoa esittämään yhteisiä, vertailukelpoisia ja luotettavia indikaattoreita, joilla jäsenvaltioiden edistymistä voidaan seurata;

55. katsoo, että komission olisi toteutettava määrätietoisia toimia tapauksissa, joissa romanien perusoikeuksia rikotaan jäsenvaltioissa, erityisesti käynnistämällä rikkomismenettelyjä tapauksissa, joissa heiltä evätään mahdollisuus käyttää taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksiaan sekä oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja asumiseen, tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen sekä henkilötietojen suojaan; kehottaa komissiota perustamaan romaneihin kohdistuvien viharikosten seurantamekanismin ja pyytää komissiota ja jäsenvaltioita puuttumaan romanien syntymätodistusten ja henkilötodistusten puutteeseen unionissa; muistuttaa kehotuksestaan, joka koskee kohdistetun toimintatavan käyttöön ottamista romaniväestöön kuuluvien naisten yhteiskunnallisen osallisuuden edistämiseksi, jolla pyritään estämään moniperustainen syrjintä; kehottaa laatimaan romanien kansallisten integrointistrategioiden eurooppalaisesta puitekehuksesta täysimittaisen unionin strategian;
56. korostaa, että kansallisiin, etnisiin, uskonnollisiin tai kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden perusoikeuksien ja -vapauksien kunnioittaminen on erittäin tärkeää; on huolissaan siitä, että näihin vähemmistöryhmiin kuuluvat ihmiset kohtaavat jokapäiväisessä elämässään oikeudenkäyttöön, terveyden- ja sosiaalihuoltoon, koulutukseen ja kulttuuriin liittyviä esteitä, jotka heikentävät heidän arvoaan ihmisinä ja unionin kansalaisina, minkä johdosta kansalliset viranomaiset kohtelevat heitä toisen luokan kansalaisina heidän omissa jäsenvaltioissaan; katsoo, että tällaisilla vähemmistöillä on erityistarpeita, jotka poikkeavat muiden vähemmistöryhmien tarpeista ja joihin julkisessa politiikassa on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota, ja että myös unionin on vastattava näihin tarpeisiin entistä asianmukaisemmin;
57. katsoo, että ei ole olemassa yksittäistä ratkaisua, jolla voitaisiin parantaa kaikkien vähemmistöjen asemaa kaikissa jäsenvaltioissa, mutta että unionin viranomaisille olisi asetettava joitakin yhteisiä vähimmäistavoitteita siten, että otetaan huomioon asiaankuuluvat kansainväliset oikeudelliset normit ja käytössä olevat hyvät käytännöt; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden oikeusjärjestelmässä taataan, ettei tunnustettuun kansalliseen vähemmistöön kuuluvia henkilöitä syrjitä, sekä toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä edistääkseen tosiasiallista yhdenvertaisuutta asiaa koskevien kansainvälisten normien ja hyvien käytäntöjen, muun muassa kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen, pohjalta; kehottaa komissiota laatimaan kansallisten vähemmistöjen, kuten alkuperäisten, perinteisten etnisten ja kielellisten vähemmistöjen, suojelua koskevat toimenpidevaatimukset ottaen huomioon, että heidän osuutensa unionin koko kokonaisväestöstä on yli 10 prosenttia, sillä näin vältetään kaksinaismoralismi ehdokasvaltioiden ja jäsenvaltioiden kansalaisten kohtelussa; korostaa, että perinteisiä kansallisia vähemmistöjä, alueellisia kieliryhmiä ja perustuslaillisia alueita varten tarvitaan kattava ja oikeudellisesti sitova unionin suojelujärjestelmä ja siihen liittyvä toimiva seurantamekanismi, joissa otetaan esimerkkiä romanien kansallisten integrointistrategioiden unionin puitekehuksesta; kehottaa jäsenvaltioita toimittamaan

vähemmistöjen perusoikeuksien loukkaamista koskevia kattavia tietoja, jotta perusoikeusvirasto ja unioni voivat varmistaa näin tietojen keruun ja raportoinnin;

58. painottaa, että syrjinnäksi ei pitäisi katsoa myönteisiä toimenpiteitä, joiden tavoitteena on suojella vähemmistöön kuuluvia henkilöitä ja ryhmiä, vaalia heidän asianmukaista kehitystään ja varmistaa, että he nauttivat yhtäläisistä oikeuksista ja yhdenvertaisesta kohtelusta suhteessa muuhun väestöön niin hallinnon, politiikan, talouden, yhteiskunnan kuin kulttuurinkin aloilla;
59. tuomitsee rassistisen, juutalaisvastaisen, homo- ja transfobisen, muukalaisvastaisen, maahanmuuttajiin, uskonnollisiin vähemmistöihin ja etnisiin ryhmiin kohdistuvan väkivallan, joka on saavuttanut hälyttävät mittasuhteet etenkin internetissä, koska viranomaiset eivät ole ryhtyneet päättäväisiin toimiin näiden väkivallan muotojen torjumiseksi; kehottaa jäsenvaltioita panemaan täytäntöön neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumiseksi rikosoikeudellisin keinoin, puuttumaan syrjintään, varmistamaan vihapuheiden ja viharikosten tutkimisen, hyväksymään lainsäädäntöä, jolla kielletään kaikenlainen yllytys vihaan muun muassa seksuaalisen suuntautumisen perusteella sekä varmistamaan tehokkaan suojelun rasismia, juutalaisvastaisuutta, romanivastaisuutta, muukalaisvihaa ja homofobiaa vastaan ja huolehtimaan siitä, että uhreille tarjotaan asianmukaista apua; kehottaa komissiota käynnistämään rikkomusmenettelyt niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät ole panneet puitepäätöstä asianmukaisesti täytäntöön 1. joulukuuta 2014 mennessä; kehottaa tarkistamaan puitepäätöstä siten, että se kattaa myös vihapuheen sekä antisemitismiin, islaminpelkoon ja uskonnolliseen suvaitsemattomuuteen, romanivastaisuuteen, homo- ja transfobiaan perustuvat teot, ja vahvistamaan sen soveltamista; kannattaa kaikilta osin Irlannin puheenjohtajakauden aikana käynnistettyä aloitetta, jonka tavoitteena on vahvistaa suvaitsemattomuuden torjuntaa, ja kehottaa neuvostoa jatkamaan tällaista rakentavaa työtä;
60. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita käynnistämään koordinoituja ja kokonaisvaltaisia toimia, joiden tavoitteena on viharikosten järjestelmällinen torjunta ja ehkäiseminen unionissa ja niiden tekeminen näkyviksi tiedoilla, minkä avulla varmistetaan, että tällaiset tiedot ovat vertailukelpoisia, jotta tilannetta voidaan tarkastella unionin laajuisesti, toimimalla yhteistyössä perusoikeusviraston kanssa ja pyrkimällä näin parantamaan viharikoksia koskevien tietojen keruuta ja yhdenmukaistamista; tuomitsee vihapuheen, jolla leimataan ihmisiä heidän sosiaalisen, kulttuurisen, uskonnollisen tai ulkomaisen alkuperänsä vuoksi, sekä rotuvihaan yllyttämisen, etenkin, kun tähän syyllistyvät ovat julkisuuden henkilöitä; viittaa perusoikeusviraston lausuntoon 2/2013 rasismia ja muukalaisvihaa koskevasta puitepäätöksestä ja korostaa, että rikoksen uhrien oikeudet on turvattava etenkin viharikostapauksissa;
61. toteaa, että koulutuksella on erittäin tärkeä merkitys syrjinnän torjumisessa, ja kehottaa siksi jäsenvaltioita varmistamaan, että niiden integraatiota edistävissä strategioissa keskitytään uudistamaan kansallisia opetussuunnitelmia siten, että sisällytetään muukalaisvihan, rasismien ja romanivastaisuuden torjunta koulutussuunnitelmiin, ja vakiinnuttamaan näin näiden syrjinnän muotojen torjunta julkiseen keskusteluun jo nuoresta pitäen;

62. kehottaa unionia ja jäsenvaltioita

- varmistamaan naisten ja miesten tasa-arvo ja ehkäisemään ja torjumaan kaikkia naisiin kohdistuvan väkivallan muotoja perusoikeuksien rikkomisena ja nostamaan näihin syyllistyneitä vastaan syytteet siten, että samalla varmistetaan uhrien tuki ja suojele,
- allekirjoittamaan ja ratifioimaan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus) sekä perustamaan tiedonkeruujärjestelmän, jolla tuetaan yleissopimuksen osapuolia tarjoamalla tarkkoja ja vertailukelpoisia tietoja naisiin kohdistuvan väkivallan määrästä, muodoista ja seurauksista,
- tehostamaan vuosia 2011–2020 koskevan Euroopan tasa-arvosopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen tähtäviä toimiaan ja ryhtymään asianmukaisiin toimiin kaikentyypisen naisten välittömän ja välillisen syrjinnän ja erityisesti sukupuolten välisten palkkaerojen, ammattialojen eriytymisen, stereotyyppien ja kaikentyypisen naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi, sillä voimassa olevasta syrjinnänvastaisesta lainsäädännöstä huolimatta naisia syrjitään edelleen monilla jokapäiväisen elämän aloilla,
- edistämään miesten ja naisten tasa-arvoa koskevaa valistusta, tasa-arvon valtavirtaistamista ja unionin tasa-arvopolitiikan täytäntöönpanoa koskevia riittäviä seurantamekanismeja,
- tehostamaan ihmiskaupan torjumiseen tähtäviä toimia, joilla pyritään hävittämään erityisesti naisiin kohdistuva seksuaalinen riisto ja pakkotyö,
- varmistamaan voimassa olevien tasa-arvodirektiivien asianmukainen täytäntöönpano, myös käynnistämällä rikkomusmenettelyjä,
- ehdottamaan naisiin kohdistuvan väkivallan eurooppalaista torjuntastrategiaa sen aiemmin tällä alalla tekemien sitoumusten jatkoksi ja vastauksena parlamentin lukuisiin pyyntöihin; on tyytyväinen naisiin kohdistuvan väkivallan täydellistä torjumista koskevaan komission suhtautumistapaan; kehottaa kuitenkin ryhtymään lisätoimiin, joihin kuuluu esimerkiksi maaliskuussa 2010 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseen tähtäävän strategian laatiminen, joka kattaa myös oikeudellisesti sitovat välineet ja tiedotustoimet,
- pitämään naisiin kohdistuvan väkivallan, muun muassa lähisuhdeväkivallan, seksuaalisen väkivallan (raiskaus, seksuaaliset hyökkäykset ja sukupuolinen häirintä), seksuaalisen riiston ja vahingollisten perinteisten käytäntöjen kuten pakkoavioliiton, naisten sukupuolielinten silpomisen ja ”kunniarikosten” ongelman asialistan kärjessä, sillä sukupuoleen perustuva väkivalta on paitsi miesten ja naisten epätasa-arvon seurausta myös tasa-arvon toteutumisen este, minkä vuoksi sitä ei voida hyväksyä,
- soveltamaan nollatoleranssia naisten sukuelinten silpomiseen,
- toteuttamaan toimia ja käynnistää hankkeita, joiden avulla kaikkien sukupolvien naisten olisi helpompi sovittaa yhteen perhe- ja työelämä, ja suhtautumaan myönteisesti

päätökseen julistaa vuosi 2014 työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen eurooppalaiseksi teemavuodeksi;

63. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon naisten tarpeet ja huolenaiheet lainsäädäntöä laadittaessa ja unionin perusoikeuksien tilannetta analysoitaessa muun muassa tekemällä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan ja naisten kansalaisjärjestöjen kanssa; korostaa, että on tärkeää seurata ja arvioida sukupuolten tasa-arvoa koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa;
64. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan oikeudenmukaiset palkat ja eläkkeet, vähentämään sukupuolten välisiä palkkaeroja ja luomaan naisille lisää korkealaatuisia työpaikkoja sekä antamaan heille mahdollisuuden korkeatasoisten julkisten palvelujen käyttämiseen ja parantamaan sosiaalipalveluja;
65. kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin naisiin kohdistuvaa väkivaltaa lisäävien taloudellisten ja sosiaalisten syiden torjumiseksi, joita ovat erityisesti työttömyys, pienipalkkaisuus ja pienet eläkkeet, asuntopula, köyhyys ja julkisten palvelujen ja erityisesti julkisten terveys-, koulutus- ja sosiaaliturvapalvelujen puute tai riittämättömyys;
66. kehottaa komissiota tehostamaan toimiaan, joilla torjutaan nuorten tyttöjen perusoikeuksien loukkaamista ja vastustetaan etenkin teollisuutta, jossa nuoria tyttöjä pidetään seksiohjeina ja joka lisää nuoriin tyttöihin kohdistuvaa seksuaalisen hyväksikäytön tarkoituksessa tapahtuvaa ihmiskauppaa unionissa;
67. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja siihen liittyvien oikeuksien kunnioittamista ja suojelemista koskevien kansallisten strategioiden täytäntöönpanon; toteaa, että terveys on perusihmisoikeus, joka on muiden ihmisoikeuksien käyttämisen edellytys, ja korostaa, että unionilla on tärkeä rooli tätä asiaa koskevan tietämyksen lisäämisessä ja parhaiden käytäntöjen edistämässä;
68. kehottaa komissiota esittämään lainsäädäntöehdotuksen moninkertaista ja monin perustein tapahtuvaa syrjintää koskevasta oikeudellisesta kehyksestä;
69. katsoo, että naisten aliedustus poliittisessa ja liike-elämän päätöksenteossa on puute; kehottaa sen vuoksi jäsenvaltioita ottamaan käyttöön myönteisesti edistäviä toimenpiteitä, kuten pariteettijärjestelmiä koskevaa lainsäädäntöä ja sukupuolikiintiöitä;
70. korostaa, että sukupuolten palkkaeron kaventuminen etenee äärimmäisen hitaasti; toteaa, että samapalkkaisuuden periaatteen täytäntöönpano on keskeisen tärkeä tekijä sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi; kehottaa komissiota tarkistamaan viipymättä direktiiviä 2006/54/EY ja ehdottamaan siihen muutoksia direktiivin 32 artiklan ja SEUT:n 157 artiklan mukaisesti noudattaen yksityiskohtaisia suosituksia, jotka on lueteltu parlamentin 24. toukokuuta 2012 antaman päätöslauselman liitteessä;
71. korostaa, että lastenhoitoa koskevien julkisten palvelujen leikkaukset vaikuttavat välittömästi naisten taloudelliseen riippumattomuuteen; panee merkille, että 28,3 prosenttia naisista oli vuonna 2010 työttöminä ja teki osa-aikatyötä, kun vuonna 2009 vastaava osuus oli 27,9 prosenttia; toteaa myös, että vuonna 2010 pienten

lasten äitien työllisyysaste oli unionissa 12,7 prosenttia pienempi kuin lapsettomien naisten työllisyysaste, mikä merkitsee lisäystä verrattuna 11,5 prosentin osuuteen vuonna 2008;

72. pitää valitettavana, että ikääntyneiden naisten perusoikeuksien loukkaaminen on monissa jäsenvaltioissa aivan liian yleistä, ja toteaa, että useissa loukkaustapauksissa on kyse väkivallasta, fyysisestä väkivallasta, henkisestä väkivallasta ja taloudellisesta hyväksikäytöstä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimia ikääntyneiden naisten suojelemiseksi kaikilta hyväksikäytön muodoilta, myös kaltoinkohtelulta vanhusten hoitokodeissa;
73. katsoo, että vammaiset naiset kärsivät sekä sukupuoleen että vammaisuuteen perustuvasta kaksinkertaisesta syrjinnästä; kehottaa sen vuoksi komissiota ja jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin vammaisten naisten perusoikeuksien turvaamiseksi ja suojelemiseksi unionissa;
74. vaatii, että komissio ja jäsenvaltiot sitoutuvat entistä tiukemmin torjumaan tiedotusvälineissä ja erityisesti mainoksissa leviäviä seksistisiä stereotyyppioita, sillä ne saattavat vaikuttaa huomattavasti siihen, miten kuva miesten ja naisten rooleista muuttuu;
75. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään kansalaisten tietämystä ja tietoja kaikista heidän oikeuksistaan, jotka on vahvistettu perusoikeuskirjassa, ja kannustamaan osallistavaa demokratiaa ylläpitämällä jatkuvaa vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan, keskeisten kansalaisjärjestöjen ja naisjärjestöjen kanssa; kehottaa erityisesti naisjärjestöjä jakamaan korvaamattoman asiantuntemuksensa pinttyneistä stereotyyppioista ja syrjinnästä, koska naiset ovat haavoittuvan asemansa vuoksi aina eniten joutuneet alttiiksi niille;
76. vaatii unionin toimielimiä osallistumaan nykyistä aktiivisemmin sidosryhmien monenväliseen keskusteluun ongelmista, joita ikääntyneillä ihmisillä on ihmisoikeuksiensa käyttämisessä täysimääräisesti, ja parantamaan sitä;

Yhteisvastuullisuus

77. korostaa, että talous- ja rahoituskriisi ja toimet sen ratkaisemiseksi ovat koetelleet eniten ja usein erittäin vakavin seurauksin yhteiskunnan kaikkein köyhimpiä ja osattomimpia ryhmiä, mikä on otettu huomioon neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun ihmisoikeuksien suojelemista kriisiaikoina käsittelevässä raportissa ”Safeguarding human rights in times of economic crisis”, jossa viitataan maahanmuuttajien, turvapaikanhakijoiden, romanien, naisten ja lasten kaltaisiin syrjäytymisvaarassa oleviin ihmisryhmiin; panee merkille, että neljäsosaa unionin 28 jäsenvaltion väestöstä uhkasi vuonna 2012 köyhyys tai sosiaalinen syrjäytyminen; kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota tähän tilanteeseen ja toteuttamaan nykyistä asianmukaisempia, tehokkaampia ja vaikuttavampia toimia tilanteen elvyttämiseksi sekä eriarvoisuuden ja köyhyyden torjumiseksi; tuomitsee poliitikkojen kommentit, joiden pyrkimyksenä on tehdä näistä ryhmistä syntipukkeja; on huolissaan siitä, että taloudelliset ja sosiaaliset kriisit uhkaavat perusoikeuksien, oikeusvaltion ja demokraattisten arvojen toteutumista sekä kansallisella että ylikansallisella tasolla;

78. korostaa, että sosiaaliset oikeudet ja perusoikeudet on vahvistettu kansainvälisissä sopimuksissa, Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja Euroopan sosiaalisessa peruskirjassa; korostaa, että nämä oikeudet on turvattava sekä lainsäädännöllä että käytännössä, jotta voidaan varmistaa sosiaalinen oikeudenmukaisuus etenkin taloudellisten kriisien ja säästötoimenpiteiden aikana; korostaa, että tärkeitä ovat oikeus ihmisarvoon, ammatillinen vapaus ja oikeus tehdä työtä, oikeus yhdenvertaiseen kohteluun, myös kansallisuuden perusteella, suoja perusteettoman irtisanomisen yhteydessä, sosiaali- ja toimeentuloturva, oikeus terveydenhuoltoon, oikeus vapaaseen liikkuvuuteen ja asumiseen, oikeus suojelemaan köyhyydeltä ja sosiaaliselta syrjäytymiseltä siten, että jokaisella on todellinen mahdollisuus työllistyä sekä mahdollisuus asianmukaiseen asuntoon, koulutukseen, kulttuuriin sekä sosiaaliturvaan ja lääkinnälliseen apuun; tähdentää myös, että palkan ja sosiaalietuuksien kannalta on olennaista taata kunnollinen elintaso työntekijöille ja heidän perheenjäsenilleen ja varmistaa, että myös työehdot ja -olot ovat vaatimusten mukaisia ja ihmisarvoisia; korostaa lisäksi, että on varmistettava työmarkkinaosapuolten itsemääräämisoikeus ja vapaus liittyä työntekijöiden taloudellisten ja sosiaalisten etujen suojelemiseen tähtääviin kansallisiin tai kansainvälisiin järjestöihin ja vapaus työmarkkinaneuvotteluihin;
79. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita luopumaan jäljellä olevista varauksistaan Euroopan sosiaalisen peruskirjan suhteen mahdollisimman pian; katsoo, että parlamentin olisi edistettävä jatkuvaa vuoropuhelua tässä asiassa saavutetusta edistyksestä; katsoo, että viittausta SEUT:in 151 artiklaan olisi käytettävä tehokkaammin esimerkiksi sisällyttämällä sosiaalisia oikeuksia koskeva testaus komission ja parlamentin vaikutustenarviointeihin;
80. vaatii tehostamaan toimia, joilla autetaan kodittomia ja tarjotaan heille majoitusta ja tukea; ottaa huomioon, että yhä jatkuvan talous- ja rahoituskriisin aikana yhä useammat haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset joutuvat kadulle, ja tuomitsee erityisesti tällaisena aikana kansallisen tai paikallisen tason lainsäädännön ja toimintalinjat, joilla kriminalisoidaan henkilöt, jotka ovat eniten avun tarpeessa, koska ne johtavat perusoikeuksien räikeään ja epäinhimilliseen loukkaamiseen
81. korostaa tarvetta varmistaa, että kriisintorjuntakeinot sopivat yhteen unionin arvojen ja tavoitteiden kanssa ja erityisesti, että unionin toimet ovat oikeusvaltioperiaatteen mukaisia euroalueen kriisin eniten koettelemissa maissa;
82. esittää jälleen kerran neuvostolle painokkaan kehotuksesta sisällyttää kaikkein köyhimpien henkilöiden perusoikeuksien toteutumista koskeva asiakokonaisuus niiden aiheiden joukkoon, joita tarkastellaan perusoikeusviraston seuraavassa monivuotisessa kehityksessä;
83. pitää valitettavana, että eräissä jäsenvaltioissa sovelletaan edelleen työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen siirtymäkauden määräyksiä; tähdentää, että työvoiman maahanmuuton kielteisiä vaikutuksia koskevat pelot ovat perusteettomia; korostaa, että

arvioiden mukaan 15 EU:n jäsenvaltion BKT on noussut pitkällä aikavälillä (2004–2009) lähes yhdellä prosentilla laajentumisen jälkeisen liikkuvuuden ansiosta¹;

84. toteaa, että nykyiset keskustelut, joissa vapaa liikkuvuus leimataan sosiaaliturvajärjestelmiin pääsemiseksi perustuvaan maahanmuuttoon, eivät perustu tosiseikkoihin²; painottaa, että syrjintä estää merkittävästi unionin kansalaisten perusoikeuksien toteutumista; tähdentää, että yhdessä jäsenvaltiossa pysyvästi oleskelevilla unionin kansalaisilla on asetuksen (EY) N:o 883/2004 nojalla oikeus yhdenvertaiseen kohteluun sosiaaliturvaa koskevissa asioissa;
85. tähdentää, että komission ja jäsenvaltioiden on tehostettava toimiaan työntekijöiden oikeuksien ja perusluonteisten sosiaalisten oikeuksien kehittämiseksi, koska näin voidaan paremmin varmistaa, että unionissa sovelletaan yhdenvertaista kohtelua ja että tarjolla on ihmisarvoista työtä ja palkkaa, jolla tulee toimeen;
86. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tunnustamaan työntekijöiden oikeudet turvallisiin ja terveellisiin työoloihin Euroopan sosiaalisen peruskirjan 3 artiklan mukaisesti keskeisenä osana työntekijöiden mahdollisuutta elää ihmisarvoista elämää ja varmistua perusoikeuksiensa toteutumisesta;
87. tähdentää työmarkkinaosapuolten merkitystä työehtosopimusneuvotteluissa, joiden turvin työntekijöiden ja etenkin nuorten, naisten, vammaisten henkilöiden sekä muiden työmarkkinoilla yhteiskunnallisesti epäedullisemmassa asemassa olevien ryhmien perusoikeudet ja yhdenvertainen kohtelu voidaan varmistaa;

Kansalaisuus

88. korostaa, että Lissabonin sopimuksen ja perusoikeuskirjan voimaantulo ja myös kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan odotusten lisääntyminen, kuten väärentämisenvastaisen kauppasopimuksen (ACTA) hylkääminen ja valvontaskandaalit ovat osoittaneet, tekevät välttämättömäksi edistää ja lisätä demokraattista ja institutionaalista avoimuutta unionissa ja etenkin sen toimielimissä, muissa elimissä, laitoksissa, virastoissa ja unionin jäsenvaltioissa; katsoo, että avoimuus on keskeinen periaate, jota on edelleen lisättävä ja edistettävä, sillä näin varmistetaan hyvän hallintotavan noudattaminen ja kansalaisyhteiskunnan täysipainoinen osallistuminen unionin päätöksentekoon;
89. pitää valitettavana asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen (EY) N:o 1049/2001 tarkistamisen juuttumista toimielinten välille; pyytää neuvostoa ja komissiota käynnistämään uudelleen työnsä tämän asetuksen muuttamiseksi parlamentin ehdotusten mukaisesti, sillä näin voidaan taata, että unionin päätöksenteon avoimuus lisääntyy ja unionin kansalaisilla on paremmat mahdollisuudet tutustua

---

¹ Employment and Social Developments in Europe 2011, luku 6: Intra-EU labour mobility and the impact of enlargement, s. 274.

² Ks. 14. lokakuuta 2013 työllisyyden pääosaston nimissä julkaistu analyysi EU:n alueella maasta toiseen muuttaneiden epäaktiivisten siirtolaisten vaikutuksesta jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmiin vastikkeettomien käteisetuoksien sekä asuinpaikan perusteella suodun terveydenhuollon seurauksena. Lopullisen kertomuksen on julkaissut ICF GHK yhdessä Milieu Ltd:n kanssa.

asiakirjoihin; kehottaa kaikkia unionin toimielimiä, muita elimiä, laitoksia ja virastoja panemaan kaikilta osin täytäntöön asetuksen (EY) N:o 1049/2001 Lissabonin sopimuksessa edellytetyllä tavalla ja toteaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön ja oikeusasiamiehelle tehtyjen kantelujen perusteella, ettei näin ole tähän mennessä tehty; pyytää neuvostoa ja komissiota samalla toteuttamaan tarpeelliset toimet, joilla varmistetaan, että yleisölle tiedotetaan avoimesti siitä, miten unionin talousarviosta jäsenmaihin suuntautuvat rahavirrat käytetään;

90. painottaa, että oikeus hyvään hallintoon käsittää myös viranomaisten velvollisuuden tiedottaa kansalaisille näiden perusoikeuksista, auttaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevia henkilöitä ymmärtämään oikeutensa ja tukea heitä sen varmistamisessa, että näitä oikeuksia myös kunnioitetaan;
91. muistuttaa, että kansalaisuuden käsitteeseen sisältyy ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 21 artiklan nojalla jokaisen oikeus päästä maansa julkisiin toimiin; muistuttaa, että Euroopan kansalaisuus ei rajoitu pelkästään äänioikeuteen ja vaalikelpoisuuteen kunnallisvaaleissa ja Euroopan parlamentin vaaleissa eikä kansalaisten vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun liittyvien oikeuksiensa harjoittamiseen, vaikka nämä oikeudet ovatkin keskeisiä; painottaa näin ollen, että unionin kansalaisuuteen kuuluu jokaisen unionin alueella asuvan mahdollisuus osallistua aktiivisesti ja ilman minkäänlaista syrjintää demokraattiseen, poliittiseen, sosiaaliseen elämään ja kulttuurielämään siinä jäsenvaltiossa, jossa henkilö asuu, ja toteuttaa kokonaisuudessaan unionin tunnustamat politiikkaan, siviilielämään, talouteen, kulttuuriin ja sosiaaliseen elämään liittyvät oikeutensa ja vapautensa;
92. kiinnittää huomiota tarpeeseen järjestää valistus- ja tiedotuskampanjoita, joilla edistetään unionin arvoja ja tavoitteita kansalaisten keskuudessa, ja kehottaa erityisesti levittämään mahdollisimman laajalti tietoa SEU:n ja perusoikeuskirjan asiaankuuluvien artiklojen sisällöstä;
93. on tyytyväinen päätökseen vuoden 2013 julistamisesta Euroopan kansalaisten teemavuodeksi; kehottaa kuitenkin komissiota yhdessä jäsenvaltioiden kanssa jatkamaan tiedottamista unionin kansalaisille heidän oikeuksistaan, jotta nämä voivat nauttia kaikista unionin kansalaisuuden tuomista eduista;
94. kehottaa jäsenvaltioita käynnistämään tiedotuskampanjoita, joissa unionin kansalaisille annetaan tietoa heidän äänioikeudestaan ja vaalikelpoisuudestaan; vaatii, että kaikissa jäsenvaltioissa on tehtävä vaalimenettelyihin tarpeellisia uudistuksia unionin aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi; kehottaa jäsenvaltioita kannustamaan kansalaisia osallistumaan aktiivisesti kansalaisaloitteiden välityksellä sekä harjoittamaan vetoamus-oikeuttaan ja oikeuttaan esittää Euroopan oikeusasiamiehelle kanteluita;
95. muistuttaa Euroopan oikeusasiamiehen tärkeästä tehtävästä yksilöiden oikeuksien puolustajana; painottaa oikeusasiamiehen riippumattomuuden merkitystä uskottavuuden takaamiseksi ja kehottaa tämän vuoksi muuttamaan tämän asemaa siten, että estetään valinta entisten tai nykyisten valitsijoiden piiristä;
96. korostaa, että perussopimukseen kirjattu ja vapaata liikkuvuutta koskevassa direktiivissä taattu unionin kansalaisten oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, työskentelyyn ja oleskeluun

on yksi unionin kansalaisten perusoikeuksista ja tuottaa merkittävää taloudellista hyötyä isäntämaille, koska sen avulla edistetään taitojen ja työpaikkojen välisen epäsuhdan korjaamista ja se auttaa unionin väestövajeen lieventämisessä; korostaa, että direktiivissä säädetään jo nykyisellään vapaata liikkuvuutta koskevista poikkeuksista ja rajoituksista; tuomitsee kaikki yritykset muuttaa tätä oikeutta ja pyytää, että kaikki sääntöjen rikkomustapaukset tuodaan tuomioistuimeen;

Oikeusasiat

97. korostaa, että itsenäinen, tasapuolinen, tehokas, puolueeton, oikeudenmukainen ja kohtuullisten aikataulujen puitteissa toimiva oikeuslaitos on keskeinen demokratian ja oikeusvaltion ja niiden uskottavuuden kannalta; on huolissaan useista tapauksista, joissa tätä ei ole noudatettu, mistä on osoituksena Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen antamien tuomioiden määrä valtioita vastaan; kehottaa jäsenvaltioita panemaan kaikilta osin täytäntöön ihmisoikeustuomioistuimen päätökset; korostaa, että valta-asemasta tai voiman tai vaikutusvallan käytöstä ihmisiin, oikeusviranomaisiin tai poliitikkoihin johtuvaa rankaisematta jättämistä ei voida hyväksyä unionissa;
98. toteaa, että oikeussuojan saatavuuden kannalta merkittäviä ovat tuomioistuinten ohella myös tuomioistuinten ulkopuoliset ja tuomioistuinten kaltaiset elimet, kuten kansalliset ihmisoikeusinstituutiot, tasa-arvoelimet, oikeusasiamiesinstituutiot, tietosuojaviranomaiset ja muut vastaavat ihmisoikeuksien alalla toimivaltaiset instituutiot; korostaa tässä yhteydessä, että kaikkiin unionin jäsenvaltioihin olisi nimettävä tai perustettava kansallinen ihmisoikeusinstituutio, jolle olisi hankittava täydellinen akkreditointi niin sanottujen Pariisin periaatteiden (ihmisoikeuksien suojelemista ja edistämistä käsittelevien kansallisten instituutioiden asemaa ja toimivuutta koskevat periaatteet, YK:n yleiskokouksen päätöslauselma A/RES/48/134, 20. joulukuuta 1993) mukaisesti; painottaa, että täyden riippumattomuuden vaatimuksesta olisi hyötyä myös muille ihmisoikeuksien alalla toimivaltaisille instituutioille;
99. pyytää perusoikeusvirastoa tekemään yhteistyössä YK:n asiasta vastaavan erityisraportoijan kanssa tutkimuksen terrorismin vastaisen taistelun vuoksi laaditusta lainsäädännöstä ja poikkeuksellisista menettelyistä ja niiden perusoikeuksien mukaisuudesta; torjuu kaikki poikkeusmenettelyt, joilla näkyvästi horjutetaan syyttäjän ja puolustuksen kannan tasapainoa oikeusmenettelyssä, kuten salaiset oikeudenkäynnit tai salaiset tuomiot, tai joilla annetaan hallituksille erityisvaltuuksia tiedotusvälineiden sensurointiin tai väestön vakoiluun; panee merkille ja pitää valitettavana, että terrorisminvastainen politiikka on asteittain laajentunut kattamaan yhä useampia rikoksia ja rikkomuksia, minkä seurauksena yksinkertaistettujen menettelyjen ja välttämättömien minimirangaistusten määrä on moninkertaistunut ja väestöryhmiä laaditaan rekistereitä;
100. pyytää komissiota jatkamaan toimiaan rikosoikeuden alalla ja soveltamaan menettelyllisiä takeita koskevaa etenemissuunnitelmaa ja kehottaa jäsenvaltioita omaksumaan tässä kunnianhimoisemman kannan;

101. pitää myönteisenä perusoikeusviraston kertomusta oikeussuojan saatavuudesta unionissa syrjintätapausten yhteydessä ja painottaa, että oikeussuojan saaminen on usein monimutkaista ja hankalaa; katsoo, että oikeussuojan saatavuutta voitaisiin parantaa esimerkiksi helpottamalla menettelyjä ja antamalla parempaa tukea oikeussuojaa hakeville;
102. panee merkille, että komission käyttöön ottama oikeusalan tulostaulu kattaa valitettavasti vain siviilioikeudelliset kysymykset, vaikka parlamentti on pyytänyt, että se kattaisi myös rikosoikeuden, perusoikeudet ja oikeusvaltioperiaatteen; kehottaa sen vuoksi kehittämään tulostaulua siten, että se kattaa myös nämä alat; korostaa, että tulostaulu olisi otettava osaksi uutta Kööpenhaminan mekanismia SEU:n 2 artiklan soveltamista koskevassa toimintapoliittisessa syklissä; painottaa myös, että oikeusjärjestelmän toiminnan parantamisen tavoitteena ei pidä olla yksinomaan tietyn valtion houkuttelevuuden lisääminen sijoittajien ja liiketalouden harjoittamisen näkökulmasta siten, että pyritään ennen kaikkea oikeudellisten menettelyjen tehostamiseen vaan sen avulla olisi myös pyrittävä turvaamaan oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä perusoikeuksien kunnioittaminen;
103. vaatii komissiota tutkimaan oikeussuojan saatavuutta koskevan oikeuden tosiasiallista täytäntöönpanoa unionin kehyksessä, joka liittyy nykyiseen sukupolveen ja tuleviin sukupolviin kuuluvien oikeuteen elää heidän terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta riittävän laadukkaassa ympäristössä;
104. on huolissaan perustuslakituomioistuinten politisoitumisesta tietyissä jäsenvaltioissa ja muistuttaa oikeusjärjestelmän riippumattomuuden keskeisestä merkityksestä;
105. katsoo, että nykyistä huumausainepolitiikkaa on kiireellisesti tarkasteltava uudelleen, koska sen avulla ei ole saavutettu politiikalle asetettuja tavoitteita, ja toteaa, että nykyinen kriminalisointiin ja vankeusrangaistuksiin perustuva toimintatapa johtaa vain huumausaineiden käyttäjien entistä pahempaan leimautumiseen ja syrjäytymiseen sekä oikeuslaitoksen ja vankeinhoitolaitoksen ylikuormittumiseen sen sijaan, että sen avulla pelastettaisiin ihmishenkiä ja tarjottaisiin huumausaineiden käyttäjille heidän tarvitsemaansa erityistukea; kehottaa siksi tarkistamaan kansallisen, unionin ja kansainvälisen tason lakeja ja linjauksia perusoikeuksiin, sairaanhoitoon ja haittojen vähentämiseen perustuvan nykyistä järkevämmän tarkastelutavan pohjalta;

o

o o

106. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Yhdistyneille kansakunnille, Euroopan neuvostolle sekä Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle.

6.12.2013

TYÖLLISYYDEN JA SOSIAALIASIOIDEN VALIOKUNNAN LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa (2012)
(2013/2078(INI))

Valmistelija: Ádám Kósa

EHDOTUKSET

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- A. toteaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 18 artiklan mukaisesti kansallisuuden perusteella ei saa syrjiä suoraan eikä välillisesti;
- B. panee merkille, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 151 artiklassa todetaan, että unionin tavoitteena on ”työllisyyden edistäminen, elin- ja työolojen kohentaminen siten, että olojen yhtenäistäminen olisi mahdollista niitä kohennettaessa, riittävä sosiaalinen suojeleminen, työmarkkinaosapuolten välinen vuoropuhelu, inhimillisten voimavarojen kehittäminen tarkoituksena saavuttaa korkea ja kestävä työllisyystaso, ja syrjäytymisen torjuminen”;
- C. toteaa, että kokoontumis- ja yhdistymisvapaus on taattu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 12 artiklassa ja että työmarkkinaosapuolten autonomiaa on kunnioitettava Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 152 artiklan mukaisesti kaikkina aikoina;
- D. toteaa, että kaikille Euroopan unionissa laillisesti asuville ja liikkuville on taattu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 34 artiklassa oikeus sosiaaliturvaan ja sosiaalipalveluihin;
- E. toteaa, että oikeus ryhtyä neuvotteluihin ja yhteistoimiin on perusoikeus, joka on taattu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 28 artiklassa;

1. muistuttaa 25. lokakuuta 2011 antamastaan vammaisten liikkuvuutta ja osallistamista sekä Euroopan vammaisstrategiaa 2010–2020 koskevasta päätöslauselmasta, jossa vaadittiin Euroopan unionin perusoikeuskirjan täydellistä noudattamista;
2. korostaa, että perusoikeuksien suojelua on vahvistettava, jotta Euroopan unionin toimielinten uskottavuus säilyisi; tähdentää, että unionin on edistettävä näiden yhteisten arvojen vaalimista ja kehittämistä perussopimusten ja perusoikeuskirjan mukaisesti; painottaa, että olisi pyrittävä selkeään ja systemaattiseen arviointiprosessiin, jotta voidaan varmistaa perussopimusten noudattaminen;
3. tähdentää, että Euroopan unionin tuomioistuin on toimivaltainen perussopimuksia ja toissijaista lainsäädäntöä koskevissa asioissa, mukaan luettuna perusoikeuskirjan soveltaminen ja työllisyysasiat¹; korostaa, että tuomioistuimen on edettävä riita-asioiden kuulemisissa asianmukaisella, avoimella ja oikeudenmukaisella tavalla (oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin); tähdentää, että Euroopan unionin tuomioistuimen on käytettävä Euroopan unionin perusoikeuskirjaa ohjenuoranaan sosiaalisia oikeuksia ja työntekijöiden oikeuksia koskevissa riita-asioissa ja että riita-asian ratkaisu voidaan hoitaa kansallisten tuomioistuinten tekemällä ennakkoratkaisulla (SEUT:n 267 artiklan mukaisesti), jossa kiistetään jäsenvaltioiden harjoittama unionin lainsäädännön täytäntöönpano, jonka katsotaan rikkovan perusoikeuskirjassa tarkoitettuja työntekijöiden sosiaalisia oikeuksia; pitää myönteisenä, että komissio on ehdottanut uutta mekanismia, jolla edistetään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa tarkoitettuja arvoja;
4. katsoo, että perussopimusten koko potentiaalinen hyödyntämiseksi on suoritettava objektiivisia ja vertailevia arviointeja asianmukaisesti tasapainotetuista yksilön oikeuksista ja kollektiivista työntekijöiden oikeuksista kansallisen lainsäädännön ja kansallisen toimivallan mukaisesti;
5. korostaa, että talous- ja rahoituskriisi ja toimet sen ratkaisemiseksi ovat koetelleet yhteiskunnan kaikkein köyhimpiä ja osattomimpia ryhmiä, sen sijaan, että toimet olisi kohdennettu kriisin vastuuttomalla toiminnallaan aiheuttaneisiin tahoihin; edellyttää päättäväisempiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi ja sen toistumisen estämiseksi;
6. muistuttaa korostaneensa, että nykyisissä voimassa olevissa perussopimuksissa annetaan jo nyt EU:lle laajat toimivaltuudet perusoikeuksien suhteen²; toteaa, että perusoikeuskirjan 51 artiklasta seuraa, että perusoikeuskirjan määräykset koskevat jäsenvaltioita silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta, mukaan luettuina syrjinnän torjuntaa, terveyttä ja turvallisuutta sekä oikeutta sosiaalivastuuseen ja asumistukeen koskevat kysymykset;
7. muistuttaa unionin toimielimiä siitä, että ihmisoikeuksien turvaaminen ja soveltaminen edellyttävät perussopimukseen kirjattuja takeita sekä asianmukaisia menettelyjä, joista on säädetty unionin lainsäädännössä, myös toissijaisessa lainsäädännössä;
8. muistuttaa 4. heinäkuuta 2013 antamastaan kriisin vaikutuksia heikossa asemassa olevien ryhmien hoidon saantiin koskevasta päätöslauselmasta, jossa kehoitettiin jäsenvaltioita

---

¹ Euroopan unionin perusoikeuskirjan 16 ja 22 artikla, tuomioistuimen 16. huhtikuuta 2013 antama tuomio asiassa C-202/11, Anton Las v. PSA Antwerp NV.

² Työasiakirja II perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa vuonna 2012, esittelijä Louis Michel, sivu 2.

tekemään vaikutustenarviointeja sen varmistamiseksi, että heikoimmassa asemassa oleviin mahdollisesti vaikuttavat toimenpiteet ovat EU:n perusoikeuskirjassa vahvistettujen periaatteiden ja rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta annetun direktiivin 2000/43/EY sekä yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista annetun direktiivin 2000/78/EY mukaisia; katsoo, että säästötoimenpiteet eivät missään olosuhteissa saisi johtaa siihen, että kansalaisilta riistetään perusluontoisten sosiaalipalvelujen ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuus sekä perusoikeudet;

9. tähdentää, että vapaan liikkuvuuden esteiden poistamiseksi tarvitaan yhteistä monialaista syrjinnän vastaista lainsäädäntöä; kehottaa neuvostoa lopettamaan komission antaman ehdotuksen jäädyttämisen;
10. toteaa, että troikka on saattanut ohjelmaan osallistuvat maat syvään taantumaa painostamalla niitä palkkojen jäädyttämiseen; tähdentää, että työmarkkinaosapuolten autonomiaa on suojeltava ja edistettävä kaiken aikaa perussopimuksen mukaisesti;
11. muistuttaa 14. syyskuuta 2011 antamastaan asunnottomuutta koskevaa EU:n strategiaa käsittelevästä päätöslauselmasta, jossa kehoitettiin EU:n perusoikeusvirastoa tarkastelemaan enemmän äärimmäisen köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vaikutuksia perusoikeuksien saatavuuteen ja toteutumiseen, sillä sosiaaliavustuksia ja asumistukea koskevasta oikeudesta riippuu ratkaisevasti monien muiden oikeuksien toteutuminen, mukaan lukien poliittiset ja sosiaaliset oikeudet; kehottaa komissiota tarkkailemaan tiiviisti, miten ihmisarvon kaltaiset perusoikeudet toteutuvat jäsenvaltioissa, ja tekemään kaikkensa lopettaakseen asunnottomien kriminalisoimisen;
12. muistuttaa 15. joulukuuta 2011 antamastaan EU:n työterveys- ja työturvallisuusstrategian 2007–2012 väliarviointia koskevasta päätöslauselmasta, jossa todettiin, että oikeus terveyteen kuuluu perusoikeuksiin ja että kaikille työntekijöille olisi lailla taattava heidän terveyttään, turvallisuuttaan ja ihmisarvoaan tukevat työolot;
13. tähdentää, että toisessa EU:n jäsenvaltiossa työskentelevillä on samat oikeudet työllistymiseen, palkkaukseen ja muihin työehtoihin kuin kyseisen maan omilla kansalaisilla, ilman että heiltä edellytetään työlupaa, ja että heillä on oikeus veroetuuksiin, sosiaaliturvaa koskevien etuuksien siirtämiseen, perheen yhdistämiseen ja lasten koulutukseen;
14. kehottaa komissiota tarkkailemaan yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista annetun direktiivin 2000/78/EY ja etenkin sen oikeuksien puolustamista koskevan 9 artiklan täytäntöönpanoa ja käynnistämään rikkomusmenettelyt niitä jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät kykene huolehtimaan kyseisen direktiivin täytäntöönpanosta; kehottaa komissiota vahvistamaan oikeusedustajan käyttöä koskevaa oikeutta työriita-asioissa;
15. tähdentää, että vapaa liikkuvuus edellyttää sosiaaliturvan koordinoimista; kehottaa komissiota antamaan ehdotuksen asetuksen 883/2004/EY uudistamisesta, jotta työttömyyskorvauksen siirtämistä koskevaa maksuaikaa jatkettaisiin pakollisena kuuden kuukauden ajan nykyisen kolmen asemasta;

16. toteaa, että rajat ylittävien työmarkkinoiden ja EU:n sisäisen liikkuvuuden merkitys on yleisesti ottaen nousussa; katsoo kuitenkin, että työpaikkaa, työntekijöiden oikeuksia, työoloja ja sosiaaliturvaa koskevista määräyksistä ja säännöksistä ei ole tarpeeksi tietoa; tähdentää, että asianmukaisen tiedotuksen hoitaminen (esimerkiksi lähetettyjä työntekijöitä varten perustettavia tiedotuskeskuksia koskevien valmistelutoimien avulla) on ennakoedellytys sille, että työntekijät voivat toteuttaa vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeuttaan;
17. tähdentää, että harjoittelua varten tarvitaan eurooppalainen laatukehys, jossa vahvistetaan kummankin osapuolen oikeudet ja velvollisuudet ja mahdollistetaan täten liikkuvuus ja estetään harjoittelijoiden hyväksikäyttö;
18. pitää valitettavana, että eräissä jäsenvaltioissa sovelletaan edelleen työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen siirtymäkauden määräyksiä; tähdentää, että työvoiman maahanmuuton kielteisiä vaikutuksia koskevat pelot ovat perusteettomia; korostaa, että arvioiden mukaan 15 EU:n jäsenvaltion BKT on noussut pitkällä aikavälillä lähes yhdellä prosentilla laajentumisen jälkeisen liikkuvuuden (2004–2009) ansiosta¹;
19. toteaa, että nykyiset keskustelut, joissa vapaa liikkuvuus leimataan sosiaaliturvajärjestelmiin pääsemiseksi perustuvaan maahanmuuttoon, eivät perustu tosiseikkoihin²; tähdentää syrjinnän olevan merkittävä este sille, että Euroopan kansalaisten perusoikeudet eivät toteudu; tähdentää, että yhdessä jäsenvaltiossa pysyvästi oleskelevilla unionin kansalaisilla on asetuksen (EY) N:o 883/2004 nojalla oikeus yhdenvertaiseen kohteluun sosiaaliturvaa koskevissa asioissa;
20. tähdentää, että komission ja jäsenvaltioiden on tehostettava toimintaansa työntekijöiden oikeuksien ja perusluonteisten sosiaalisten oikeuksien kehittämiseksi, koska tämä on ratkaiseva askel siihen suuntaan, että Euroopan unionissa sovelletaan yhdenvertaista kohtelua ja tarjolla on ihmisarvoista työtä ja palkkaa, jolla tulee toimeen;
21. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tunnustamaan kaikki työvoiman hyväksikäytön, pimeän työvoiman, pakkotyövoiman, työntekijöiden kaupittelun tai muiden työntekijöiden oikeuksia koskevien loukkausten uhrin uhreiksi, joiden perusihmisoikeuksia on loukattu;
22. tähdentää, että jäsenvaltioiden on tehostettava työmailla tehtäviä tarkastuksia torjuakseen tehokkaasti työntekijöiden kaupittelua, pakkotyövoimaa, työntekijöiden hyväksikäyttöä, pimeän työvoiman käyttöä ja kaikkia muita työntekijöiden perusihmisoikeuksiin kohdistuvia loukkauksia;
23. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tunnustamaan työntekijöiden oikeudet turvallisiin ja terveellisiin työoloihin Euroopan sosiaalisen peruskirjan 3 artiklan mukaisesti keskeisenä

---

¹ Employment and Social Developments in Europe 2011, chapter 6: Intra-EU labour mobility and the impact of enlargement, s. 274.

² Katso 14. lokakuuta 2013 työllisyyden pääosaston nimissä julkaistu analyysi EU:n alueella maasta toiseen muuttaneiden epäaktiivisten siirtolaisten vaikutuksesta jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmiin vastikkeettomien käteisetuoksien sekä asuinpaikan perusteella suodun terveydenhuollon seurauksena. Lopullisen kertomuksen on julkaissut ICF GHK yhdessä Milieu Ltd:n kanssa.

osana työntekijöiden mahdollisuutta viettää ihmisarvoista elämää ja varmistua perusoikeuksiensa toteutumisesta;

24. tähdentää työmarkkinaosapuolten merkitystä työehtosopimusneuvotteluissa, jotta työntekijöiden ja etenkin nuorten, naisten, vammaisten henkilöiden sekä muiden työmarkkinoilla yhteiskunnallisesti epäedullisemmassa asemassa olevien ryhmien perusoikeudet ja yhdenvertainen kohtelu voidaan varmistaa.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	5.12.2013
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 33 -: 1 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Vilija Blinkevičiūtė, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Thomas Händel, Marian Harkin, Stephen Hughes, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Gabriele Stauner, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Inês Cristina Zuber
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Evelyn Regner, Csaba Sógor

29.11.2013

NAISTEN OIKEUKSIEN JA SUKUPUOLTEN TASA-ARVON VALIOKUNNAN LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa (2012)
(2013/2078(INI))

Valmistelija: Antigoni Papadopoulou

EHDOTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

- ottaa huomioon vuonna 1979 hyväksytyyn kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan YK:n yleissopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan unionin neuvoston maaliskuussa 2011 hyväksymän Euroopan tasa-arvosopimuksen (2011–2020),
- ottaa huomioon komission 21. syyskuuta 2010 antaman tiedonannon ”Naisten ja miesten tasa-arvostrategia vuosiksi 2010–2015” (COM(2010)0491),
- ottaa huomioon 7. huhtikuuta 2011 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta,
- ottaa huomioon 5. huhtikuuta 2011 antamansa päätöslauselman naisiin kohdistuvan väkivallan torjumista koskevan EU:n politiikan painopistealueista ja yleispiirteistä¹ sekä 6. helmikuuta 2013 antamansa päätöslauselman ”Naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan 57. istunto: kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan lopettaminen ja ehkäiseminen”²,

---

¹ EUVL C 296 E, 2.10.2012, s. 26.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0045.

- ottaa huomioon 24. toukokuuta 2012 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle sen periaatteen soveltamisesta, jonka mukaan miehille ja naisille maksetaan samasta tai samanarvoisesta työstä sama palkka¹,
- A. toteaa, että miesten ja naisten tasa-arvo on perusoikeus ja yleinen periaate EU:ssa, ja ottaa huomioon, että viime vuosina tapahtuneesta edistyksestä huolimatta sukupuolten tasa-arvo on edelleen saavuttamatta jäänyt tavoite;
- B. toteaa, että talous- ja rahoituskriisin hoitamista ohjaavat poliittiset linjaukset ovat olleet naisten kannalta haitallisia, koska niiden perusteella on useimmissa jäsenvaltioissa tehty ankaria leikkauksia julkisen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelujen menoihin ja määrärahojen myöntämisestä naisten oikeuksia edistäville aloitteille on vähennetty huomattavasti sekä EU:ssa että jäsenvaltioissa;
- C. toteaa, että sukupuoleen perustuva väkivalta on edelleen vakava ja tuomittava ihmisoikeusloukkaus; toteaa, että EU:ssa ja jäsenvaltioissa on toteutettava merkittäviä toimia, jotta tämä ilmiö voidaan poistaa ja sen oheisvaikutuksia ratkaisevasti lieventää;
- D. toteaa, että köyhyys, sukupuolten epätasa-arvo ja sukupuolistereotyytiat lisäävät riskiä väkivaltaan ja muihin hyväksikäytön muotoihin, muun muassa naiskauppaan ja prostituutioon, ja vaikeuttavat naisten täysimääräistä osallistumista kaikkiin elämän osa-alueisiin;
- E. toteaa, että samapalkkaisuuden periaate on yksi unionin peruseriaateista, joka vahvistettiin vuonna 1957 Rooman sopimuksella; toteaa, että vuonna 2010 naiset ansaitsivat EU:n alueella edelleen keskimäärin noin 16,4 prosenttia vähemmän kuin miehet, jotka tekivät samaa työtä; toteaa, että palkkaerot vaihtelevat jäsenvaltioittain ja että joissakin palkkaero vuonna 2011 oli yli 22 prosentin keskiarvon;
1. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan huomioon naisten tarpeet ja huolenaiheet lainsäädäntöä laatiessaan ja EU:n perusoikeuksien tilannetta analysoidessaan muun muassa tekemällä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan ja naisten kansalaisjärjestöjen kanssa; korostaa, että on tärkeää seurata ja arvioida sukupuolten tasa-arvoa koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa;
  2. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan oikeudenmukaiset palkat ja eläkkeet, vähentämään sukupuolten välisiä palkkaeroja ja luomaan naisille lisää korkealaatuisia työpaikkoja ja antamaan heille mahdollisuuden korkeatasoisten julkisten palvelujen käyttämiseen sekä parantamaan sosiaalipalveluja;
  3. korostaa, että sukupuoleen perustuvan väkivallan sekä lähisuhdeväkivallan, seksuaalisen väkivallan (raiskaus, seksuaaliset hyökkäykset ja sukupuolinen häirintä), ihmiskaupan, orjuuttamisen ja vahingollisten perinteisten käytäntöjen kuten pakkoavioliiton, naisten sukupuolielinten silpomisen ja ”kunniarikosten” uhreiksi joutuneita naisia ja lapsia on erityisesti tuettava ja suojeltava; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita laatimaan ja jatkuvasti parantamaan lainsäädäntöä ja toteuttamaan käytännön toimenpiteitä esimerkiksi myöntämällä lisää rahoitusta naisten turvakodeille ja asettamalla rikoksenteijät

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0225.

syytteeseen ja ehkäisemällä väkivaltaa; kannattaa direktiiviä 2012/29/EU rikoksen uhrin oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita allekirjoittamaan ja ratifioimaan Istanbulin yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta;

4. kehottaa komissiota ehdottamaan viipymättä kattavaa strategiaa ja säädöstä naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi ja poistamiseksi, kuten on luvattu Tukholman ohjelmassa ja kuten parlamentti on vaatinut useissa päätöslauselmissa;
5. kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin sellaisten naisiin kohdistuvaa väkivaltaa lisäävien taloudellisten ja sosiaalisten syiden torjumiseksi, joita ovat erityisesti työttömyys, matalapalkkaisuus ja pienet eläkkeet, asuntopula, köyhyys ja julkisten palvelujen ja erityisesti julkisten terveyst-, koulutus- ja sosiaaliturvapalvelujen puute tai heikko laatu;
6. kehottaa komissiota tehostamaan ponnistelujaan, joilla vastustetaan nuorten tyttöjen perusoikeuksien rikkomista ja etenkin teollisuutta, jossa nuoria tyttöjä pidetään seksiobjekteina ja joka lisää nuoriin tyttöihin kohdistuvaa seksuaalisen hyväksikäytön tarkoituksessa tapahtuvaa ihmiskauppaa EU:ssa;
7. korostaa, että kasvavat prostituutiomarkkinat, jotka on joissakin jäsenvaltioissa laillistettu ja institutionaalistettu, ovat osoittautuneet ihmiskauppaa ruokkiviksi; kehottaa siksi ryhtymään toimenpiteisiin prostituutiomarkkinoiden pienentämiseksi esimerkiksi määräämällä seuraamuksia hyväksikäyttäjille kuten parittajille ja seksin ostajille;
8. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja siihen liittyvien oikeuksien kunnioittamista ja suojelemista koskevien kansallisten strategioiden täytäntöönpanon; korostaa, että unionilla on tärkeä rooli tätä asiaa koskevan tietämyksen lisäämisessä ja parhaiden käytäntöjen edistämässä ottaen huomioon, että terveys on perusihmisoikeus, joka on välttämätön muiden ihmisoikeuksien toteuttamiselle;
9. kehottaa komissiota esittämään lainsäädäntöehdotuksen moninkertaista ja monin perustein tapahtuvaa syrjintää koskevasta oikeudellisesta kehyksestä;
10. katsoo, että naisten aliedustus poliittisessa ja liike-elämän päätöksenteossa on puute; kehottaa sen vuoksi jäsenvaltioita ottamaan käyttöön myönteisesti edistäviä toimenpiteitä kuten pariteettijärjestelmiä koskevaa lainsäädäntöä ja sukupuolikiintiöitä;
11. korostaa, että sukupuolten palkkaeron kaventuminen on äärimmäisen hidasta; toteaa, että samapalkkaisuuden periaatteen täytäntöönpano on keskeisen tärkeä tekijä sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi; kehottaa komissiota tarkistamaan viipymättä direktiiviä 2006/54/EY ja ehdottamaan siihen muutoksia direktiivin 32 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 157 artiklan mukaisesti noudattaen yksityiskohtaisia suosituksia, jotka on lueteltu parlamentin 24. toukokuuta 2012 antaman päätöslauselman liitteessä;
12. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on helpottaa yksityis- ja työelämän yhteensovittamista, tarjota huokeita, helposti saatavia ja laadukkaita hoitopaikkoja lapsille ja heikossa asemassa oleville huollettaville sekä suojella raskaana

olevien työntekijöiden oikeuksia; kehottaa myös neuvostoa tavoittelemaan äitiyslomadirektiiviä koskevaa yhteisymmärrystä;

13. kehottaa komissiota esittämään säädösehdotuksen eri lomatyypeistä (isyysloma, adoptioloma, hoitovapaa jne.), jotta voidaan helpottaa työ-, perhe- ja yksityiselämän yhteensovittamista, ja katsoo, että näin voitaisiin samalla saattaa päätökseen se, että neuvosto jarruttaa äitiyslomadirektiivin käsittelyä;
14. korostaa, että päivähoitoa koskevien julkisten palvelujen leikkaukset vaikuttavat välittömästi naisten taloudelliseen riippumattomuuteen – hoitopalvelujen puute oli selitys sille, että 28,3 prosenttia naisista oli vuonna 2010 työttöminä ja teki osa-aikatyötä, kun vuonna 2009 vastaava osuus oli 27,9 prosenttia; toteaa, että vuonna 2010 pienten lasten äitien työllisyysaste oli 12,7 prosenttia pienempi kuin lapsettomien naisten työllisyysaste, mikä merkitsee lisäystä verrattuna 11,5 prosentin osuuteen vuonna 2008;
15. pitää valitettavana, että ikääntyneiden naisten perusoikeuksien loukkaaminen on monissa jäsenvaltioissa aivan liian yleistä ja että useissa loukkaustapauksissa on kyse väkivallasta, fyysisestä väkivallasta, emotionaalista väkivallasta ja taloudellisesta hyväksikäytöstä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimia ikääntyneiden naisten suojelemiseksi kaikilta väkivallan muodoilta, myös kaltoinkohtelulta vanhusten hoitokodeissa;
16. katsoo, että vammaiset naiset kärsivät kaksinkertaisesta, sekä sukupuoleen että vammaisuuteen perustuvasta syrjinnästä; kehottaa sen vuoksi komissiota ja jäsenvaltioita ryhtymään toimenpiteisiin vammaisten naisten perusoikeuksien turvaamiseksi ja suojelemiseksi EU:ssa.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	26.11.2013
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 25 -: 2 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Regina Bastos, Andrea Češková, Edite Estrela, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Sophia in 't Veld, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Angelika Niebler, Antonia Parvanova, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Iñaki Irazabalbeitia Fernández, Kent Johansson, Nicole Kiil-Nielsen, Doris Pack, Zuzana Roithová
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Birgit Collin-Langen, Jill Evans, María Irigoyen Pérez

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	13.1.2014
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 31 -: 18 0: 5
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Rita Borsellino, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Frank Engel, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Monika Flašíková Beňová, Kinga Gál, Kinga Göncz, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Svetoslav Hristov Malinov, Clemente Mastella, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Nuno Melo, Roberta Metsola, Louis Michel, Claude Moraes, Jacek Protasiewicz, Carmen Romero López, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Nils Torvalds, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Anna Maria Corazza Bildt, Monika Hohlmeier, Stanimir Ilchev, Jean Lambert, Ulrike Lunacek, Jan Mulder, Carl Schlyter, Marco Scurria
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Katarína Neved'alová